

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio, 44103. Telephone: 431-6344

XLIX

Balandis — April 24, 1964

48 Nr.

ILIustruotas tautinės minties lietuvių laikraštis

JOHNSONO UŽSIENIO POLITIKA

PIRMASIS ISSAMUS PREZIDENTO PAREIŠKIMAS UŽSIENIO POLITIKOS REIKALAIS NERODO JOKIŲ TOS POLITIKOS PAKAITIMŲ, KĄ TUOJAU ANT SAVO KAILIO PATYRĖ SUKILĘ LAOSO DEŠINIEJI. — PAGRINDINIS TOS POLITIKOS MOTYVAS LIEKA TIKĖJIMAS, KAD KOMUNISTAI ANKSČIAU AR VĖLIAU PASIKEIS Į GERĄJĄ PUSĘ, NORS NEAIŠKU, KODĖL TAIP TURETŲ ATSIKTI.

Vytautas Meškauskas

Šį pirmadienį prezidentas L. B. Johnsonas Associated Press priešpriešiuose pasakė ilgą kalbą, kuri laikoma jo pirmuoju išsamiu pasisakymu užsienio politikos klausimais. Likimo ironija norėjo, kad tos kalbos išvakarėse įvykusio Laoso dešiniųjų perversmo nepasisekimas pademonstruotų tos kalbos praktiškąją vertę. Atrodo, kad to nelaimingo krašto dešinieji karininkai tikėjosi, jog JAV žitūrėjo savo ligšiolinės klaidos pietryčių Azijoje ir suprato, kad geriausias savo pozicijų gynimas yra prieš puolimas. Už tai jie nuvertė "neutralistinę" vyriausybę, kuri, praktiškai būdama bejėgė, toleravo pagalbos tiekimą Pietų Vietname veikiantiems komunistų partizanams per tą savo teritorijos dalį, kurią faktinai kontroliuoja komunistai. Tas perversmas didžiai sujaudino Washingtoną, kuris padarė visą galimą spaudimą kad būtų atstatyta priešperversminė būklė. Mokė laosiečius pirmadienio New York Times:

"Nepaisant to, ar jie tai žino ar ne, tik neutralistinė vyriausybė gali duoti jiems vidaus taiką ir išsaugoti nuo konflikto, kuris galėtų katastrofiškai išsiplėsti".

Kitaip sakant, laosiečiams neduodama jokių vilčių. Jieturi ramiai laukti savo likimo, kuris pagal ligšiolinę praktiką yra visiškai "paraudonavimas". Savime aišku, kad tai negalėjo sustiprinti vietnamiečių pasipriešinimo komunistams tendencijų, nepaisant prezidento Johnsono pakartotino pažado nepalikti jų vienų bėdoje.

Iš viso, kaip sarkastiškai, bet teisingai pastebėjo antradienio Chicago Tribune, pakaitinus ant lengvos ugnies tuos aštuonius įarus teletypo juostos, kuria buvo perduota prezidento kalba, gausi kiek anksčiau pasakytos senato užsienio reikalų komisijos pirmininko Fulbrighto kalbos prieškoną. O tas sakė, kad JAV turi peržiūrėti savo santykius su raudonųjų pasauliu, ypač Raudonąją Kiniją ir Kuba. Tiesa, Johnsonas

buvo daug santūresnis, tačiau iš jo kalbos galima buvo išskaičiuoti, kad iniciatyva paliekama komunistams.

Prezidentas daugiausiai pabrėžė tą faktą, kad jis įsakė sumažinti medžiagos atominiams ginklams gaminimą ir kad tą patį padaręs Chruščiovas bei britų premjeras Douglas Home. Bet kiekvienas kiek akylesnis laikraščių skaitytojas žino, kad tos medžiagos jau seniai turima per daug, kad turimom atsargom galima tą patį padaryti keliolika, jei ne šimtus kartų, -- kad ta "overkill" galimybė yra nereikalinga. Už tat tokios medžiagos gamyba seniai reikalavo peržiūrėjimo. Ir už tat čia lengvai galima buvo pasiekti "susitarimo" su Chruščiovu, juo labiau, kad jokia kontrolė nėra numatyta.

Kaip tokia kalba ir politika veikia į užsienį, gerai parodo Kubos elgesys. Toji reikalauja sustabdyti amerikiečių žvalgybos lėktuvų Kubos teritorijos sekimą. Tas sekimas buvo pradėtas po to, kai Chruščiovas sutiko su velionio J.F. Kennedy reikalavimu leisti patikrinti jo raketų atitraukimą iš Kubos, tačiau Castro su tuo Chruščiovo-Kennedy susitarimu... nesutikęs. Žvalgymas iš lėktuvų yra to susitarimo pakaitalas. Ir sovietų įgulos nepalaido savo raketų į tuos lėktuvus, tačiau dabar tos priešlėktuvinės raketos pereina į kubiečių rankas, o jie būry linkę jas paleisti.

Prezidentas visai teisingai pastebėjo, kad komunistai nėra linkę eiti į susitarimą dėl Vietnamo, nes tikisi laimėti tą kraštą kariškai. Bet kodėl prezidentas, kaip sen. Fulbrightas, tada mano, kad komunistai turi pasikeisti į gerąją pusę, jei jie nemato tam jokio reikalo. Vien tik dėl kivičių savo tarpe? Paprastai žmonės vienaip ar kitaip susitvarko, kai neturi kitos alternatyvos. Deja, JAV politika, ar teisingiau, jokios pastovios politikos neturėjimas, toli gražu jiems neatima pasirinkimo. Ir dėl to labai liūdina, ypač kai prisimeni JAV materialinę ir karinę persvarą.

* VYRIAUSYBĖ NUVERTĖ Laoso kariai pakvietė ligšiolinę, neutraliosios vyriausybės premjerą Souvanna Phouma sudaryti naują, kaip jie sako, tvirtesnę vyriausybę. Sudarius tikrai neutralią, pajėgią veikti vyriausybę, karinė junta pasitrauksianti, kaip nebereikalinga.

Tuo pat metu pasirodė, kad ir JAV su Sov. S-ga ir D. Britanija stovi už Phouma, kaip premjerą.

* PASAULINĖ MUGĖ New York'e prasidėjo negrų demonstracijomis ir pikietavimais, suėmimais ir keletos paviljonų uždarymu. Nors numatyta kelių užblokovimas ir nebuvo įvykdytas, bet tvarkingas mugės atidarymas buvo užtemdytas demonstrantų keletu triukšmu, susidūrimais su policija.

Balandžio 11 d. Philadelphijoje Korp! Neo-Lithuania metinė šventė prisistato naujoji valdyba. Kalba naujasis pirmininkas G. Mironas. Iš kairės: V. Didelytė, V. Gruzdis, G. Mironas, R. Buinytė, J. Matonis.

Neolituany šventė Philadelphijoje

Savo bičiulių ir artimųjų būrėlyje Korp! Neo-Lithuania š. m. balandžio mėn. 11 d. atšventė Korporacijos 41 metų sukaktį. Iškilmingo posėdžio metu gražų žodį apie korporacijos veiklą, istoriją ir tradicijas pasakė dr. E. Noakas. Meninėje dalyje gražiai pasirodė operos solistė J. Augaitytė, padainuodama lietuviškų liaudies dainų. Akomponavo korporantė A. Kaulinytė.

Korp! Neo-Lithuania Philadelphijoje gyvuoja nepilni 2 metai, tačiau tos veiklos metai jau juntami. Per tuos 2 metus į Korporacijos eiles įsijungė 13 jaunuolių. Ir per šią šventę pakeltas į senius R. A. Špaukaskas. Gaila, kad Philadelphijoje šiuo metu yra labai mažai studijuojančio jaunimo. Tai ir studentiškoji veikla Philadelphijoje nežymi. Mažai veikia Lietuvių Studentų S-ga, o taip pat ir ateitininkai. Studentų skautų Philadelphijoje visai nėra.

Atšventusi metinę šventę Korporacija jau ruošiasi vasaros stovyklai, kuri įvyks Pocono kalnuose, Garmų Echo Lake vasarvietėje. Vieta labai graži. Tikimasi gausaus stovyklautojų būrio. Stovyklos vadovas V. Gruzdis jau sudarinėja paskaitų ciklą ir tariasi su paskaitininkais. Korp! Neo-Lithuania Philadelphijos padalinio valdybą 1964 m. sudaro: pirm. G. Mironas, vicepirm. V. Gruzdis, sek. R. Buinytė, izd. V. Didelytė ir narys J. Matonis.

P. Mitalas sveikina naujai pakeltą korporantą R. A. Špaukaską. Prie vėliavos D. Gasytė, P. Mitalas, Jr., B. Banevičiūtė.

Po iškilmingo posėdžio buvo meninė dalis. Dainavo solistė J. Augaitytė, akomponuojant A. Kaulinytę. Nuotraukoje programos išpildytojos apdovanojamos gėlėmis. Iš kairės: sol. J. Augaitytė, R. Buinytė, A. Kaulinytė ir J. Matonis.

Prie valgių stalo kairėje: J. Stelmokas, Emilija ir dr. Eugenijus Noakai. Dešinėje: S. Jurskytė-Gamble, J. Gamble, J. Ardy ir V. Gruzdis.

Jaunieji korporantai prie valgių stalo: G. Mironas, S. Jankutė, A. Čekienė, J. Matonis ir kiti.

Balfo direktoriai pasmerkė kolaborantinę spaudą

Šiais metais lietuvių šalpos organizacija Balfas švenčia 20 metų veiklos sukaktį. Abejotina, ar steigėjai tikėjosi, kad jiems taip ilgai teks tęsti šį darbą, kad vis atsisiras lietuvių, reikalingų paramos.

Ir po 20 metų nesibaigia šelpiamųjų eilės. Daugeliui likimas pašyškėjo sotaus duonos kėsnio, šiltesnio rūbo, pastogės. Daugeliu nebuvo likimo lemta pradėti gyvenimą iš naujo ir pakęčiamai įsikurti su mūsų pirmųjų atelvių Balfos steigėjų ir rėmėjų pagalba. Ir taip eilei lietuvių tenka guostis nuoširdumu ir parama artimui. Savo duosnumą lietuviai yra parodę net nugalėtam priešui. Daugelis svetimaučių nelaimėje yra pasinaudoję lietuvių vaišingumu ir to nepamiršta visą savo gyvenimą, kad lietuvis dalinasi paskutiniu kąsniu su kitu jo reikalingu.

Ši lietuvių gimta geroji būdo ypatybė išliko mums iki šių dienų. Štai Balfos organizacija, sukurta įvairių pažiūrų visuomenės vadovų pastangomis, per visą 20 metų vieningai tęsia šį šalpos darbą.

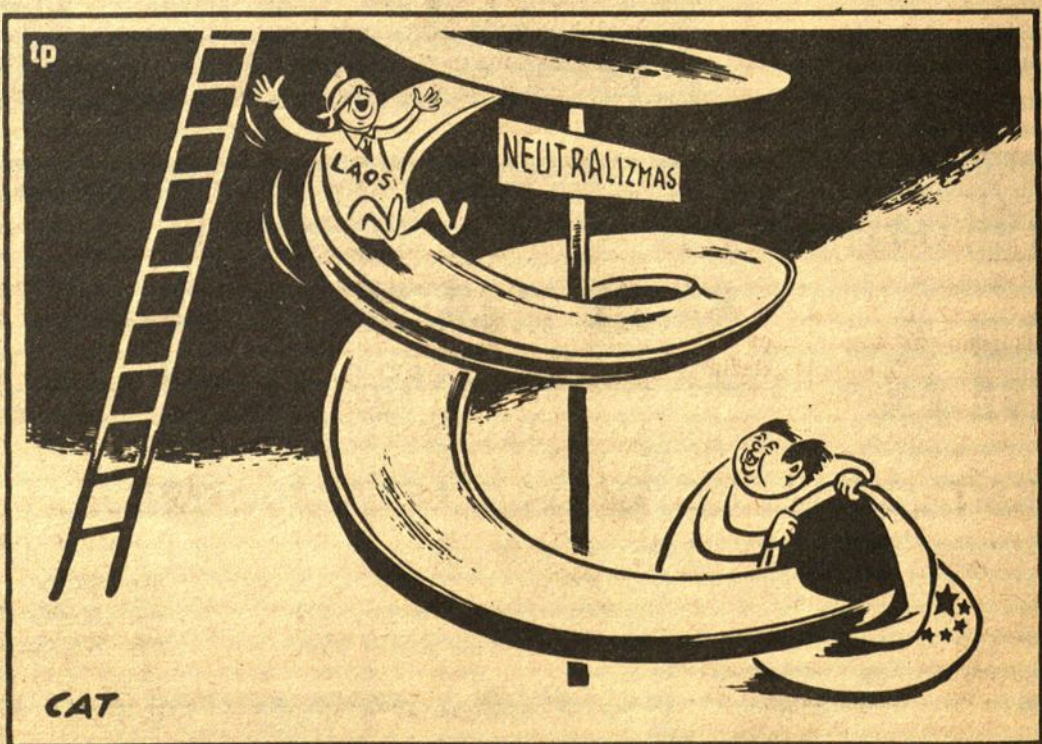
Šalpos darbo kilnumo nuotai-

koj praėjo ir šis Balfos direktorių Seimas, įvykęs balandžio 18 dieną, Philadelphijoje, Pa., Lietuvių Muzikos Klubu salėje, East Allegheny Ave., kur buvo suvažiavę 25 Balfos direktoriai bei Centro Valdybos nariai.

Pirmininkavo Balfos pirmininkas prel. dr. J. Končius, sekretoriavo Surdokas, iš Baltimorės.

Seimas, iškilmingai Balfos direktorių pranešimus, gyvai diskutavo eilę vidaus organizacinių klausimų, išskėlė trūkumus, nesklaidumų bei laimėjimų.

Vienas iš toliausiai atvykusių direktorių buvo Valerijonas Šimkus iš Chicagos, nuoširdus patriotas, lietuvis vilnietis. Jo pranešimas buvo išsamus ir skyrėsi nuo kitų. Jis pabrėžė, kad Chicagos Balfas praeito vėjau metu surinko apie 25 tūkstančius dol. ir 3000 dol. specialiai surinko prof. V. Biržiškai paremti, kuris ligoje buvo paguldytas į ligoninę viename kambaryje kartu su 30 negrų. Šimkus su dėkingumu priminė Chicagos visuomenės duosnumą, per dvi savaites suaukojus mūsų tautos vėteranui minėtą sumą, kad sudarė (Nukelta 1 2 psl.)

Mao: - Žaisk, vaikuti!...

Be žodžių

Balfo direktoriai pasmerkė kolaborantinę spaudą

(Atkelta iš 1 psl.)

rytų jam pakenčiamas sąlygas ligoninėje. Jis prašė Seimą nutarti, esant svarbiu reikalui, ir ateity leisti Chicago Balfui savarankiškai išmokėti iki 50 dol., kam Seimas ir pritarė.

V. Šimkus pabrėžė didelę lietuvių spaudos bei informacijos reikšmę Balfio veikloje, pažymėdamas, kad pati spauda bei jos darbuotojai per mažą skirą dėmesio šalpos reikalams ir užakcentavo, kad laikraštis Vienių eina kartu su Lietuvos okupantu apgaulingu, klaidingu keliu, kai tuo tarpu komunistinė Laisvė ar Vilnis, einančios atviru keliu.

Seimas tam pritarė ir priėmė tuo klausimu rezoliuciją, kuriai pritarė buvo išrinkta komisija iš V. Abraičio, J. Dziko ir V. Volerto.

Juozas Audėnas, Balfio vicep., pažymėjo, kad į tokią spaudą, kuri bendradarbiauja su Lietuvos okupantu, netinka rašyti nei

vienam Balfio vadovybės nariui, nes tai nesuderinama ne tik su šios organizacijos tikslais, bet ir su lietuviška sąžine, kam Seimas vieningai pritarė.

Antanas Senikas, Balfio išdėstęs, be piniginių apyskaitos, į Reikalų vedėjo prašymą negailėti lėšų darbo rankoms samdyti, kad nesitrukdytų šelpimas, atkreipė dėmesį, jog Balfio administracinės išlaidos negali viršyti 25%, todėl Seimas pavedė Centro Valdybai taupyti lėšas taip, kad nenukentėtų šalpa ir pirm. prel. J. Končiaus pasiūlymu ieškoti savanorių talkininkų, kaip tai praktikuojama amerikiečių šalpos organizacijose.

Be to, A. Senikas siūlė pašalpa skirstant kritiškai žvelgti į jos reikalinguosius, pirmenybę suteikiant įvairiuose kraštuose gyvenantiems lietuviams tremtiniams.

Dr. E. Armanienė, vicepirmininkė, pažymėjo, kad Centro Valdyba visus šalpos skirstymus daro gerai apsvarstydama, įdėdama daug širdies galimai teisingai tai atlikti.

Visą pusmetį valdybos posėdžiams vadovavęs I-sis vicepir. A. Trečiokas savo pranešime dėjo ko visiems valdybos nariams už nepraleidžiamą posėdžių, į kuriuos jie dažniausiai rinkosi tiesiai iš darbo pavargę, išalkę, o dažnai tekdavę posėdžiui iki vėlyvo vakaro. Tai didis jų pasiaukojimas artimo šalpos reikalams. Dr. E. Armanienė dažnai atvykdavo net iš Baltimorės.

Kun. Martinkus, iš Providence, R.I. siūlė Balfui rūpintis kuo daugiau lietuvių atitraukti iš kitų kraštų, ieškant būdų suteikti jiems paskolas.

Reikalų vedėjas kun. L. Jankus išsamiai apibūdino Balfio veiklą, nurodymas trūkumus sklandesniai šalpos darbo vykdymui. Nutarta Balfio vaju, kaip ir ligi šiol, skelbti rudenį, o birželio minėjimus ruošti Balfio skyriams pagal vietos sąlygas, didinant narių skaičių ir renkant aukas.

Be to Seimas svarstė namų pirkimo bei senųjų pardavimo klausimą. Turimeji yra labai blogame stovyje. Buvo įvairių pasiūlymų ir nutarta šį klausimą palikti atvirą ligi sukurto šio seimo, apie kurį plačiau referavo S. Lušys, pažymėdamas, kad atsižvelgiant į Balfio per 20 metų nueitą kelią, reikėtų atitinkamai atšvesti. Seimas nutarė 20 m. Balfio veiklos sukaktį iškilmingai atžymėti š.m. spalio mėn., ruošiant Seimą New Yorke, kur Balfio veikla per tą 20-tį metų daugiausiai reiškėsi. Nutarta į tą šventę kvieisti svetimų tautų atstovai, pagerbti Balfio veikloje nusipelnę veteranai ir kt.

Seimas posėdžiavo visą dieną su trumpa pietų pertrauka. Pietūs ten pat buvo paruošti vietos Balfio skyriaus pastangomis, vadovaujant pirmininkui A. Bachui.

E. Čekienė

jos apie vienos lietuvių sargybų Kuopos prie JAV kariuomenės likvidavimą. Nutarta kreiptis į atitinkamas JAV vyriausybės įstaigas ir prašyti, kad lietuvių Kuopos likvidavimas būtų sustabdytas.

Susipažinta su JAV Informacijos Agentūros patvarkymu dėl padažninimo radijo transliacijų į okupuotus Baltijos kraštus savomis kalbomis.

Išklausius Vliko pirmininko pranešimą apie finansinės paramos reikalingumą, nutarta paskirti ir tuojau išsiųsti 2000 dol. paramos.

Taip pat posėdžio dalyviai buvo supažindinti ir pakviesti dalyvauti ruošiamoje Liet. Kongreso klausimu š.m. balandžio 15 d. Chicago Lietuvių Organizacijų atstovų susirinkime ir spaudos atstovų pasikalbėjime. Posėdyje dalyvavo T. Blinstrubas, Dr. K. Drangelis, Dr. P. Grigaitis, Dr. T. Remeikis, Dr. V. Šimaitis, L. Šimutis ir J. Talalas.

Balandžio 15 d. Chicagoje Don Varnas legiono posto salė įvyko Chicago Lietuvių Tarybos sušauktas įvairių draugijų atstovų susirinkimas, tikslu paminėti ir išklaušti susirinkusių nuomonių bei pasiūlymų apie suvažiavimą Washingtono birželio 26-28 d.d. Susirinkimą pravedė J. Skorubskas, sekretoriavo St. Mankus.

Pranešimą tuo klausimu padarė ALT pirmininkas L. Šimutis ir jį papildė vicepirmininkas dr. P. Grigaitis.

Iš pranešimo paaiškėjo, jog Kongreso pagrindinis tikslas yra pademonstruoti lietuvių vieningumą ir ryžtą siekiant Lietuvos išlaisvinimo.

Posėdžiai numatomi trys, kurių vienas skiriamas lietuvių jaunimui, jų organizacijos į tvarką ir pritaikys savo programą.

Be to numatomi dar šie Kongreso žygiai: lankymasis Baltuose Rūnuose; atskirų valstybių delegacijų vizitai savųjų valstybių senatoriams ir atstovų rūmams; banketas dalyvaujant aukštiesiems garbės svečiams birželio 27 d. Shoreham viešbutyje; birželio 28 d. iškilmingos pamaldos Kenčiančios Lietuvos intencija Amerikos katalikų tautinėje šventovėje; velionies prezidento J.F. Kennedy kapo lankymas ir Kongreso išvakarėse, birželio 25 d., platesnio masto spaudos konferencija paskleisti Kongreso tikslams plačioje Amerikos visuomenėje.

ALT Biuras

Diena iš dienos

*** B. K. NAUJOKO UŽRAŠAI ***

VILNIŠKĖS FILHARMONIJS stygų kvartetas -- E. Paulauskas (pirmasis smuikas), K. Kalinauskaitė (antrasis smuikas), R. Kulkauskas (violončelė) ir J. Fiedžinskas (altas) -- rugsėjo mėnesį Liežė, Balgijoj, dalyvaus tarptautiniame kvartetų konkurse. Bet jie ten bus "CCCP" reprezentantai.

Kvartetas geras, jei imperija į jo rankas atiduoda savo prestižą tokio subtilaus meno tarptautinėse varžybose. Penki kvartetai buvo kandidatai. Jų tarpe tik du rusų -- iš Maskvos (vien moterų) ir iš Leningrado. Kiti trys iš kolonijų -- Armenijos, Latvijos ir Lietuvos. Panašiai, kaip anais metais reprezentacinį krepšinio komandų, kur lietuvių, latvių ir armėnų imperijos prestižą ant kamuolio nešė.

Dvi dienas Maskvos ekspertai klausė tu geriausių imperijos kvartetų ir nusprendė, kad lietuvių -- geriausių geriausių. Didelį garbę. Ir atpildas įdomus -- pirmą kartą kelionė "paslaptį Vakarų" ir proga susitikti su kone amžijų nematyti negirdėti kraštų muzikais. Ir, ko gera, gal net... laurų vainiką parsivežti!

Vainiką? Būtu žavinga. Tik kam tektų tas vainikas? Ogi "CCCP", kitaip sakant, "didžialiai rusų tautai". Nors ir lietuvių būty pelnytus.

Anais metais Philadelphiaj žalgiriečiai irklinėkai irgi laurus laimėjo. Dantis sukanė yrėsi, -- ne todėl, kad sunku, o kad žitrova! skatino: "Bravo, rusai!" O ko dėti tie žitrovai, jei ant krūtinėjų mato tik "CCP" raides, reiškiančias visai ką kita, negu rusiškai skaityti nemokančiam atrodo! Lietuvis laimėjo, o orkestras netgi ne "LTSR" himną užtraukė. Laimėtojus sustatė ant pakilios papėdės, o sveikinimų priimti priekinė išėjo -- kas? Ogi Menšikovas. Imperijos ambasadorius!

Kalėdienė, Birutė, įletį sviedė -- Rusijai garbė. Pipynė kulnus kitiems parodė -- Rusijai garbė. Sočikas, Algirdas, ar Murauskas nutrenkė varžovus -- Rusijai garbė. O kam gi kitam?

Bet kvartetui dabar ne tas galvoj. Mozartas, Brahmsas, Beethovenas, Ferraris... Jei pavyktų su tais susidoroti taip, kad gautų įsibrauti į trečiąjį konkurso ratą, tai programoj pasirodytų ir Juzeliūno vardas. Vien dėl to verta pasistengti.

Dėl ko kita derėtų mums čia, ypač arčiau prie Belgijos esantiems, pasistengti. Būtent, pasirūpinti, kad ateinančių rugsėjo mėnesį konkurso klausytojai, vertintojai ir visi žinių apie jį skleidėjai žinotų, jog rusų tame konkurse nėra. Kad žinotų, kieno pastangomis ir sugebėjimais rusai sau prestižą kapitalą krauna.

Kas tik turi gerą skonį
Viską perka pas Lieponį!

Lietuvių Prekybos Namai

FURNITURE CENTER, INC.

Vienintelė lietuvių prekybos įmonė Amerikoje, parduodanti importuotus ir vietos fabrikų baldus, kilimus, namų įrengimus; televizijos ir Hi-Fidelity bei Stereo aparatus. Be to, parduvinėja baldus biznio įstaigoms, vasarvietėms, moteliams ir viešbučiams. Dovanai sudaromi specialistų dekoratorių planai.

FURNITURE CENTER, INC., ČIKAGOJE

6211 So. Western Ave., Marquette Parke

Tel. PProspect 8 - 5875

3207 So. Halsted St., Bridgeporte

Tel. Victory 2-4226

Abi krautuvės atidarytos pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro, kitomis dienomis nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais nuo 12 val. iki 5 val. atidaryta tik Marquette Parko krautuvė.

PETKUS
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

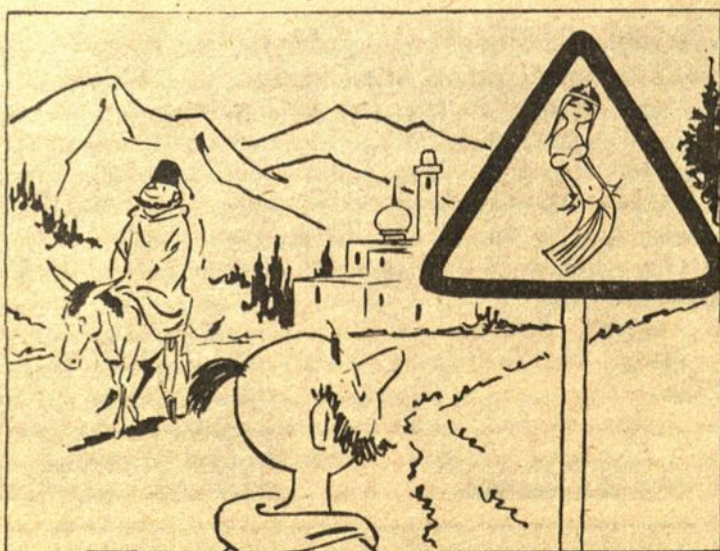
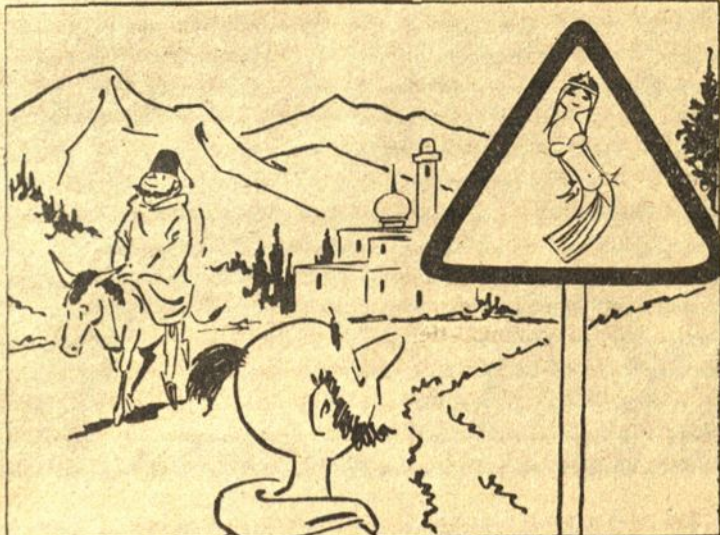
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

GALVOSŪKIO 26 NR.
SPRENDIMAS

Tarp dviejų piešinių yra šie skirtumai: 1. Gilumoje esančios statulos iliumo pakeistas. 2. Šiuos kotas ilgesnis. 3. Didžiosios statulos dešinioji koja kitos formos. 4. Jos pjedestalas kairėje pakeistas. 5. Sportuojančio sargo kairioji koja kitos formos. 6. Kairėje stovinčio sargo kepurės lankelis platesnis. 7. Vaza kitos formos.

Galvosūkis 27 Nr.

Tarp šių dviejų piešinių yra septyni skirtumai. Pabandykite surasti. Atsakymas bus kitame numeryje.

PASIRUOŠIMAI LIETUVIŲ KONGRESUI

Balandžio 10 d. Chicagoje ALT biure įvykusiame ALT Valdybos posėdyje išklauštas ir apsvaistytas pirmininko L. Šimučio pranešimas apie parengiamuosius darbus Lietuvių Kongresui Washingtono. Tuo tikslu pirmininkas buvo nuvykęs balandžio 1-2 d. į Washingtoną, kur sutvarkė Kongreso reikalus su Shoreham viešbučio administracija, susitarė su bažnytine vyriausybe dėl iškilmingų pamaldų Kongreso dalyviams ir turėjo pasitarimą su vietinėmis lietuvių kolonijos veikėjais, kurių dalyvavo apie 20 asmenų. Iš vietinių veikėjų buvo sudarytas bendras Komitetas Kongresui remti ir pasiskirstyta Komisijomis.

Aptarti ir kiti su tuo surišti reikalai.

Taip pat buvo išklauštas Vykdomosios Tarybos pirmininko J. Glemžos pranešimas iš Vokietij-

THE BEST FOR LESS!
Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95 St.
CHICAGO, ILL., 60642
Phone: Garden 4-8654

PARDUODAMA
populiari taverna su namu. Labai geroje vietoje. 5 kamb. butas su garažu 2 automob. Užieikite ir stebėkite, koks tai pasėkmingas biznis.

2638 West 69 Street,
Chicago, tel. GR 6-9894

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS
GELINČIA
GELĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd Street
Chicago, Ill.
Telefonai:
PR 8-0833 ir PR 8-0834

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE PIRKITE NAUJOJE MODERNIOJE

PARAMA-

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖJE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

1. STREGA -- Liqueur, Import. from Italy... 5th \$5.75
2. KRON BRANNVIN AQUAVIT švediška... 5th \$3.98
3. NAPOLEON Vermouth, Import. from France... 5th \$1.19
4. Popular GERMAN VSOP Brand... 5th \$4.69
5. PORT, SOUTHERN, RHINE Wine... 5th \$.69

6. ST. REMY BRAND, Import. from France... 5th \$3.98
7. LIEBFRAUMILCH Wine... 5th \$.98
8. BORDEAUX Wine, Red or White... 5th \$.98

Be to, didžiausias pasirinkimas importuotų maisto produktų iš viso pasaulio kraštų.

DIRVA THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO, 44103
TELEPHONE: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.
Published every Monday, Wednesday and Friday except in case
of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$11.00. Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenerata metams \$11.00, pusei metų \$6.00. Išsina; pirma-
dieniais, trečiądieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.
Redakcinė kolegija: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laikūnas,
R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

KOMUNISTŲ ĮTAKA JAV RASINIAME JUDĖJIME

Ne kartą jau buvome paminėję tuos negrų rasinio judėjimo pavojus, kurie glūdi ne tiktai rasinio judėjimo klausimuose, bet nesuvisuotinėje ir nuklydimo į komunistinių užmačių pinkles. Tik dabar (po 3 mėnesių) spaudoje pasirodė FBI direktoriaus J. Edgar Hooverio parodymai, kuriuose jis iškelia tuos komunistinės infiltracijos principus, kuriais "komunizmas privalo būti statomas ne komunistų rankomis".

"Mes žinome, kad komunistų įtaka egzistuoja negrų judėjime ir toji įtaka yra gyvybiniai svarbi. Tai priemonės, kuriose masės praranda perspektyvą tikrųjų klausimų esmėje ir nesąmoningai pasiduoda partijos propagandos vilionėms".

Ir iš tikrųjų, žvelgiant į boikotų, demonstracijų ir kitokių neramumų kylančių žygių autorius, sunku eiliniam stebėtojų įžiūrėti aiškiai komunistų įtaką.

Pavyzdžiui, Clevelande, Ohio, kur rasinis judėjimas ypatingai aštriai nukreiptas į mokyklų administraciją, į miesto švietimo tarybą, kuri ypatingai kietai laikosi teisinių principų ir nepasiduoda masių psichozei, kaip čia žiūrėti "aiškiai" komunistų įtaką, kada komitetas iš 200 protestantų ir žydų dvasiškų reikalauja tos švietimo tarybos atsistatydinimo. Vienos dienos mokyklų boikotas esąs "plebiscitu", kuriame buvęs išreikštas nepasitikėjimas švietimo tarybai... Pradžios mokyklų vaikus vieną dieną neleidus mokyklon vadina plebiscitu. Galima įsivaizduoti, kiek tokių "plebiscitų" atsirastų, jei tokiems reikalavimams būtų nusilenkiama.

Kalbant apie Clevelando demonstracijas, tenka pastebėti, kad jų pradžioje jautėsi administracijos pasimetimas ir baimė pavadinti daiktus tikraisiais vardais. Tik FBI skundų pasekoje pradėjus tyrinėti policijos elgesį prieš demonstrantus, pasipiktino miestovadovybė, pareikšdama, kad FBI turėtų pirmoje eilėje susirūpinti komunistų vaidmeniu, o ne policijos elgesiu demonstracijų metu. FBI nerado policijos elgesyje inkriminuojančių veiksmų, tačiau apie komunistų įtaką tiksliau sužinoti bus sunkiau, nes toji procedūra yra skirtinga. Reikalavimai į šiuos taikinius nukreipiami į komisijas, kuriose privalėtų veikti rinkimais susirūpinę miestų tarybų ir valstijų senatų nariai ir t.t. Toji procedūra, aišku paskės formalumų ir konstitucinių laisvių labirintuose.

Tuo tarpu atrodo, kad iniciatyvą savo rankose laiko demonstrantai, boikotininkai ir kt. neramumų kėlėjai. Administracijos pareigūnų iniciatyva yra varžoma artėjančių rinkimų. Ne visuomenės nuotakų stabilizacija, bet renkamų politikų kailis yra ant svarstyklių. Tą padėti stengiasi išnaudoti demonstrantai. Ar jų sugebės išnaudoti tvarką ir teisę gerbią piliečiai, parodys ateitis. (J.Č.)

KNYGNEŠIO A. ŽALPIO JUBILIEJUS

Aleksandras Žalpis gimęs Žemaitijoje, prie Stulgių b., Vaidotonių km. Skaudvilės v. Raseinių apskr. augo vargingai ir matė skurdą gyvenimą. Jaunystėje pramoko kiek rašyti ir skaityti. Pasidarė kaimo daraktorium ir mokė dvaruose kumečių vaikus lietuviškai. Atėjo revoliucijos metai. Jaunuolis aktyviai įsijungė į darbą. Jisai darbavosi savo apylinkėje nešdamas ir platindamas lietuviškas knygas, laikraščius ir atsišaukimus prieš carą ir jo valdininkus, nekenčė žandarų ir kitų panašių ponų, persekiojusių lietuvių už jų veiklą.

1905 m. buvo Nemakščiuose, kai atvyko Vladas Putvinskis laikyti prakalbų. Tenai jis skaudžiai nukentėjo. Tik A. Žalpio pagalba išvengė didesnių nemalonių ir arešto. Vietos klebo-

nas Palevičius įsikišo ir reikalą tinkamai sutvarkė. Tačiau VI Putvis savo tikslą atsieikė ir numatytą kalbą pasakė. Tik vėliau jis buvo žandarų areštuotas kitoje vietoje ir sėdėjo kalėjime. Pasidarė karšta ir A. Žalpiui. Dragūnai ieškojo jį suimti. Turėjo slapstytis pelkėse, kur motina jį maitino. Jam gaila buvo palikti Lietuvą, bet reikėjo bėgti į Prūsiją. Tūlėję kurį laiką gyveno ir darbavosi pados reikaluose. Vėliau slapiai grįžo į tėvynę, bet buvo įskustas žandarams. Spėjo pasprukti atgal į Vokietiją, o iš ten į Ameriką.

1901 m. pasiekė New Yorką. Čia jį sutiko uoste red. Mikolajinis Petras, aprūpinęs lietuvišką spaudą, supažindino su nauju gyvenimu ir palinkėjo laimingo ir saugaus gyvenimo JAV, nes ir

KREPŠININKŲ KELIONĖ AUSTRALIJOJON YRA DAUGIAU NEGU SPORTAS

KAROLIS DRUNGA

Siekiant grįsti Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės išvyką Australijon sportiniais argumentais, tektų greičiausia, paskęsti senų, įrodytų tiesų kar-tojime. Sporto teigiamą įnašą civilizacijai įrodė jau senovės graikai, o pereitame ir šiame šimtmečiuose jį kartoja visos tautos, jei tik yra prasiklusios iš primityvumo pakopos į aukštesnes. Judrumui visuomeninio gyvenimo sportiniame sektoriuje žadinti, senovės graikai darė olimpiadas. Šią išmintį paveldėjo ir pasisavino dabartis, kas keturis metus atkartodama pasauli nes olimpiadas. Olimpiu pavyzdžiu sekant, buvo pradėti kurti ir kiti kulminaciniai sportinio gyvenimo įvykiai, tiek tarptautinėje, tiek tautinėse plotmėse. Tokia sportinio gyvenimo dinamika yra išaugusi ant pagrindų, kuriuos sukūrė filosofai, pedagogai, socialogai, medikai ir panašūs žmonės, jau nebesusikaitomose veikaluose bei traktatuose įrodinėję sportinės veiklos svarbą asmenybės ir visuomenės tobulumui. Tai yra senos, žinomos ir, vargu kiek nors beginčijamos tiesos. Trumpai jas atkartojame tik siekdami pabrėžti, jog aktyvaus sportinio gyvenimo būtinumas civilizacijoje visuomenėje turėtų būti jau visiškai pakankamas argumentas mūsų sportininkų kelionei į Australiją paremti ir ją teigiamai vertinti.

Vienok, jei sportiniai motyvai, kad ir bendrinio visuomeninio gyvenimo šviesoje, būtų vieninteliai, mūsų krepšinininkų išvyka Australijon, tur būt, liktų tik pačių mūsų sportininkų ir jų organizacijų bei institucijų reikalas ir rūpestis. Tuo atveju nebūtų gal net ir moralinio pagrindo kreiptis į tą visuomenės dalį, kuri su sportine veikla jau labai seniai ar iš viso niekad ryšio nėra turėjusi. Normali aplinka tuo atveju būtų tie, kurie vadinasi sporto mėgėjais ir rėmėjais.

Deja, mes gerai žinome, jog jau virš dvidešimt metų mes, kaip visuomenė, nebeturime jokių aplinkybių, kurias kuria nors prasme galėtume pavadinti normaliomis. Viskas pas mus yra atsėdūrė po hamletiškuoju būtiar nebūti klausuku. Tautinio išsilikymo siekyje mums nėra likę nieko, kas galėtų būti tik kai kurių, o ne mūsų visų rūpestis.

Jis pats buvo toks pat pabėgėlis iš Lietuvos. Jisai tuoju išvyko į Omahą, Nebr. kur tuomet gyveno jo tėvas ir kiti pažįstami. Ten gavo darbą. Tuoju įsijungė į visuomeninį darbą. Po kurio laiko suorganizavo laikraščio "Vakary Varpas" išleidimą. Vėliau persikėlė gyventi į Chicagą, kur paliko daug savo veiklos pėdsakų.

Prieš 10 m., švenčiant 50 m. spaudos atgavimo sukaktį, jisai su kitais knygnešiais buvo viešai pagerbtas Lietuvių Auditorijoje. Dabar yra pensininkas, bet sveikas, energingas, įdomus ir dar viskuo besirūpinąs senosios kartos lietuvis. Jam ilgiausių metų!

Antanas Gintneris

Mums tenkančiuose uždaviniuose asmeniui privaloma rūpestio dozė gali būti kiekibiškai skirtinga, nes joks žmogus negali lygiai rūpintis viskuo. Tačiau idėjiškai mums turi būti pozityvus viskas, kas vienu ar kitu būdu tar-

tai neabejotinai reiškia didelę viso reikalo neigiamybę. Vienok, turėdami galvoje, jog perdėtas lokalinis patriotizmas yra sužlugdęs valstybes ir tautas, atkreipkime dėmesį į kitus pozitīvius ryšius su išvyka Australijon.

Amerikos lietuvių aukštąsias krepšinininkas taip vaizduojasi susitikimą su Australijon lietuvaite... V. Ramonio žaržas

nauja lietuvių bei išlaikyti ir ugdyti. Lietuvių jaunimo sportinė veikla ir organizacijos įeina neabejotinai tokion kategorijon. Nenoras teikti paramą tokiai mūsų jaunimo veiklai galėtų reikšti atsisakymą naudotis priemonėmis, kuri jaunimo telkimo bei auklėjimo darbe yra visad buvusi labai veiksminga. Gaila, toks atsisakymas, išreikštas nesidomėjimu mūsų jaunimo sportine veikla bei joje slypinčiomis galimybėmis, yra pasiekęs gana aukšto laipsnio. Nesidomėjimo išdavoje, pvz. Chicagoje, apimta yra tik mažesnė čia esančio jaunimo dalis, kiek tai įstengia liuanistikos mokyklos, tautinių šokių ansambliai ar pasaulėžitūrinės jaunimo organizacijos. Sportinė organizacija, kaip lietuvių palaikyti priemonė, yra apleista. Ir nors negalima tvirtinti, jos sportinė organizacija suteiktų pilnutinį sprendimą, visgi norėtys tvirtinti, jog ji galėtų tiek padėti, kad Chicagoje ne mažesnė, bet didesnė lietuvių jaunimo dalis būtų apjungta lietuvių pastangų rėmuose.

Jei tokios mintys galėtų susilaukti atgarsio, jos turėtų išsiskirti ir gilesnį domėjimąsi mūsų jaunimo sportinės organizacijos plėtimu ir stiprinimu. Pasiskius už sportinę veiklą, kaip svarią priemonę lietuvių palaikyti, svarbesnį sportinio gyvenimo įvykių rėmimas taptų savaime suprantamu reikalu. Šiaurės Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės gastrolės Australijoje yra toks įvykis, ir niekas neturėtų atsiskirti teikti įmanomą paramą, kad šio užsimojimo įvykdamas nesu-dužtų prieš finansines kliūtis.

AUSTRALIJOJ LIETUVIŲ LABUI

Skaitytanti su parapajiniais instinktams, daugiau ar mažiau esančiais kiekvieno žmogaus širdyje, neišvengiamai tenka susidurti su klausimu -- o kokia nauda lietuvių sportinei organizacijai Amerikoje, jei rinktinė keliauja Australijon ir pinigine kaina tokia didelė? Be abejo, toks klausimas pirmu požiriu ir siaurame akiratyje yra visiškai logiškas. Kandidatų atrinkimas per platesnes krepšinio varžybas ir eventualūs pasisėkimo Australijoje atgarsiai yra, tur būt, praktiškai viskas, ką sportine prasme sportinė mūsų organizacija Amerikoje gali tikėtis iš išvykos Australijon. Tai neatrodo daug, ir lokalinio patriotizmo kupinai širdžiai

mais Australijos lietuvių visuomenėi tokių galimybių išnaudojimas būtinas ir pageldautinas. Išnaudoti lietuvių labai dides galimybes, jie prašo iš mūsų tik vieno dalyko -- stiprios krepšinio rinktinės. Ar galime atsiskirti? Ar tikrai tai viršija šiaurės Amerikos lietuvių visuomenės jėgas?

JAV LIETUVIŲ VISUOMENĖS VAIDMUO

Lyginant su kituose laisvojo pasaulio kraštuose esančiomis lietuvių bendruomenėmis, JAV lietuvių visuomenė visko turi su pertekliumi. Bėda yra tame, jog su reliatyviai didžiausiu, visom prasmėm skaičiuojamu lietuvių turty, JAV-se yra mažiau negu bet kur kitur galimybių prieiti prie viešumos. QArmonienės knyga yra bene vienintelis kiek aukščiau prasimušęs įvykis pusės šimtmečio būtyje. Šalia kitų, ant pirštų suskaičiuojamų, bet jau žymiai mažesniu laipsniu amerikonišką viešumą pasiekusių, iš lietuvių kiliusių veiksmų, mes didžiausia dalimi judame, krutame saviveiklos rėmuose.

O tuo tarpu kituose laisvojo pasaulio kraštuose padėtis yra visiškai priešinga. Vakary Vokietijoje, pavyzdžiui, tur būt būtų visiškai nesunku susilaukti kurio nors federalinės valdžios ministro ir stambiosios spaudos atstovų tikrai reprezentacinėje lietuvių dailininkų parodoje, jei tik Vokietijos lietuvių jį galėtų sudaryti. Australijoje lietuviams nebuvo esminių klišių sudominti Australijos viešumą informuojančius veiksnus, pranešus, jog atvyks stipri šiaurės Amerikos lietuvių rinktinė. Tokių galimybių galima būtų nurodyti ir daugiau. Jų visų pagrindinė gaida -- duokite, ką galima būtų parodyti, o mes jau pasirūpinsime tokiu pristatymu plačiajai visuomeni, kokio jums Amerikoje susilaukti yra mažai vilčių.

Ryšių su tokiodomis perspektyvomis, mums turėtų kilti principinis klausimas. Ar mes, gyveną paskiruose kraštuose, esame į paskirus rezervatus savanoriškai užsidarę asmenys, ar mes, priešingai, jaučiamės visgi laisvajame pasaulyje esančios, organiniu vienetu suprantamos lietuvių visuomenės nariais? Ar mes tikime į būtinumą skirstyti išteklis pagal jų ko geriausio panaudojimo galimybes, ar, priešingai, manome, jog geriausio pasitenkinti savos parapijos klestėjimu.

Tikint, jog dėl Lietuvos ir dėl lietuvių nedirbama vien užsidiarius kuriame nors viename krašte, išvada turėtų būti aiški. Menkas dėmesys kituose kraštuose esančių lietuvių pastangų atžvilgiu, kurtumas bei apakimas jų organizuojamiems, didelį pasisėkimą žadančioms užsimojimams reikėtų, kad ir mes domimės vien tik savais marškiniais.

Prašomos pagalbos Australijos lietuviams reikškimasis sportiniu turiniu yra tik atsitiktinumas. Ši krepšinio rinktinė išvyka praktiškai yra lietuviškojo susiderinimo grupinė plotmėje egzaminas. Krepšinio rinktinės išvyka Australijon yra kvietimas lietuvių visuomeni vieninai paremti pastangas ir didelę galimybę pasitarnauti Lietuvai, šį kartą Australijon. Tokiam tikslui nei sportinis turinys nėra permažas, nei reikalingos lėšos perdidelės.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Mutual Federal Bendrovės rekordas

4 1/2 %
MOKAME

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD -- CHICAGO 8, ILL.

Phone: Virginia 7-7747

John J. Kazanavskas, Pres.

SIUNTINIUS Į LIETUVĄ IR KITUS KRAŠTUS SIUNČIA

Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice ir paskelbta U. S. Department of Commerce

Cosmos Parcel Express Corp.

3212 So. Halsted St., Chicago, Ill., 60608

Tel. CA 5-1864 ir WA 5-2737

IR

Marquette Gift Parcel Service

2439 W. 69 St., Chicago, Ill., 60629

Tel. WA 5-2737 ir 225-1864

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemesnėmis negu kitur kainomis. Prieš sudarydami siuntinius, patikrinkite mūsų kainas.

Istaigos vedėjai: EDV. ŽUKAUSKAS IR VYT. ŽUKAUSKAS Abiejuose skyriuose galima užsakyti maisto siuntinius iš Danijos, taip pat akordeonus, siuvalmas ir rašomas mašinas iš Europos ir įvairias prekes, net šaldytuvus ir automobilius iš SSSR sandėlių.

AKIMIRKOS

BRONYS RAILA

Užmintais prosenelių takais

"Dievas davė dantis, Dievas duos duonos". Tai skamba labai gražiai, ir kiekvienas žodis yra lietuviškas, ir prasmė labai gili, kiekvieną vargšą paguodžianti. Nors dabarties laikais toki raminanti paguoda kartais nebepasitvirtina: dantis visi turime, bet ne vienam kai kada pristinga ko skanesnio užkąsti...

Bet štai ta pati mintis nedaug kitoniškai skamba ir lotyniškais žodžiais: "Deus dedit dentes, Deus dabit panem". Gi visiškai puikiai ir suprantamai ji skamba dar kita, jau seniai išmirusia kalba, sanskritiškai: "Devas adadat datas, Devas dat dhanas".

Kas čia per paibelis, paklausi: nejaugi ir senovės romėnai ir kažkiek Indijos azijatai "sanskritai" bus kalbėję beveik lietuviškai, o gal ir lietuviais buvę? Deja, lietuviais jie greičiausia nebuvo ir niekad šių dienų lietuvių kalba nekalbėjo. Bet atrodo, būta pasaulyje žmonių, kurie jau žiliausioje senovėje beveik panašiais žodžiais ėmė vadinti kai kuriuos labai svarbius, nors ir neįvygius, tačiau labai pagrindinius dalykus: Dievo sąvoką, duoną (tie sioginė ar bendresnė maisto prasmė) ir dantis, anuomet vienintelę maisto paruošimo priemonę alkui pasotinti. Ir išliko panašūs ne tik tie keli žodžiai, bet gerokai daugiau.

Bet sanskrito ir lotynų kalbos bepaliuko raštuose, jokia tauta nei Azijoje, nei Europoje, nei kitur jomis jau seniai nekalbėjo. Tik mūsų, lietuvių ir latvių, dar baltais ar aiščiau vadinamų, labai giminingos kalbos tebėra gyvos. Vadinasi, visoje indoeuropiečių kalbų šeimoje mūsų kalbos gyvos išliko ilgiausiai, yra seniausios ir dėl to mokslui labai įdomios.

Todėl ir mes pamėgome didžiulius mūsų kalbos senumą ir visiemis kartojame, kad ji kilus "tiesiai iš sanskrito". Bet kas buvome mes patys, tiksliau: kas mūsų prosenėliai, iš kur jie kilo, kur ir kaip gyveno, ką jie sukūrė žmonijos pažangai, kokia buvo jų kultūra, menas, tikėjimas? Kiekvienas, žiokšdamas ar tokios mokyklos ragavęs, žinome, kad jau prieš 700 su viršum metų karalius Mindaugas įkūrė Lietuvos valstybę, kuri vėliau plito ir garsėjo. Bet kas buvo prieš tai, kas buvo kažkada labai seniai, kai Dievas ir dantis kalbančių lietuvių vienuodai skambėjo ir Lietuvoje, Italijoje, ir Indijoje?

Į tuos klausimus ir mes ir svetimieji pradėjome ieškoti atsakymų jau nuo praėjusio šimtmečio. Bet pilniausią, vaizdingiausią ir originaliausią visų galimų duomenų ir atsakymų są-

vadą dabar mums ir pasauliui pateikė prof. dr. Marija Birutė Alseikaitė-Gimbutienė, kurios veikalą apie baltus (The Balts) praėjusiais metais išleido Londono Thames and Hudson leidykla savo žinomoje mokslinių kny-

si daugiausia baltų ir lyginamosios kalbotyros duomenimis, vietovardžiais ir ypač archeologiniais paminklais, iškasenomis ir to mokslo metodais.

Norėčiau iš karto perspėti, kad kaip ši knyga bebūtų svarbi ir įdo-

Prof. dr. MARIJA GIMBUTIENĖ savo studijoje Stanfordo Institutyje knygos apie baltus rašymo metu, 1961 m.

gų serijoje apie senovės laikų žmones ir vietoves (ancient peoples and places). "Baltų" veikalą netrukus pakartotai amerikiečių Praeger'io leidykla, o šiaip eilę šios serijos knygų išsiverčia savo kalbomis ir kai kurios kitos didžiosios tautos. Pvz., "Baltai" buvo išversti itališkai ir šiomis dienomis jau išleisti Romoje.

Baltų proistorę, kur įeina senieji prūsai, lietuviai, latviai ir kai kurios vėliau išnykusios rytinių baltų giminės, autorė pradeda maždaug trim tūkstančiais metų anksčiau prieš Mindaugą Lietuvos valstybės įsikūrimą ir baigia dvyliktojo amžiaus eposo šimtmečiu, nuo kada ima gausėti rašyti dokumentai apie vėlesnę baltų giminę praeitį. Kadangi baltų rašto paminklų iš anų laikų nėra pasilikę, mūsų proistorės laikmečiams aiškinti autorė naudoja-

mi, ji nėra lengva skaityti ir įsiminti. Tai dėl to, kad dviejuose šimtuose teksto puslapių M. Gimbutienė sutelkia labai daug visokios rūšies medžiagos, iškelia dešimtis jau galutinai išaiškintų ar dar mįslingų baltų praeities problemų, viską aprašydama ir aiškindama be galo suglausta, tirštai, be prabangos keliamas problemas smulkiai iskommentuoti ar vaizdingumo dėlei jas plačiau literatūriškai apipuošti. Kitaip parašytas veikalas būtų buvęs prieinamesnis eiliniam skaitytojui, bet būtų nebeatitęsęs savo grynai mokslinės paskirties ir jokiū būdu nesutildęs griežtai ribotuose vieno tomo rėmuose.

Savo kalba mes ligšiol dar neturėjome tokios glaustos ir drauge išsamios baltų proistorės studijos, paremtos vėliausiais archeologijos mokslo duomenimis ir

labai plačia šioje srityje mūsų dar jaunos mokslininkės erudicija. Tad paskaitantįjį angliškai, turėsime naudotis šiuo svetimųjų išleistu veikalu, nes mūsų dabartinėmis sąlygomis sunku tikėtis jo greito lietuviško vertimo. Bet ši studija apie baltus yra labai paranki skaityti ir išmokyti kiekvienam Amerikos aukštųjų mokyklų lietuviui studentui. Su juo susipažinti ir kai ką išmokti, man rodos, būtų kiekvieno lietuvių švietusiojo privalas: tada jis pasijustų ne šiaip čia iš "kažkur" atsiradęs nežinomas ateivis, gyvūnas "be šaknų", bet ainis labai senos ir garbingos giminės, pradėjusios kurti žmonijos kultūrą dar priešistoriniais amžiais...

Trumpo straipsnio apimtyje nebūtų įmanoma nei kiek plačiau paliesti, nei atpasakoti šio sodraus veikalo turinio.

Pažymėstu tik keliais žodžiais, kad čia bendrajame indoeuropiečių proistorės fone aiškinamas baltų kilmės klausimas ir jų išplitimo eiga pagal vietovardžių, upėvardžių ir archeologijos duomenis. Nagrinėjama jų kalba, socialinė ir ekonominė struktūra, prekybiniai saitai su kaimynais ir tolimesniais kraštais, ypač žvalio amžiaus gintaro prekybos keliai, jungę baltų žemes su Roma, vakarų ir šiaurės Europa. Baltai yra buvę vieni iš sėsliausių indoeuropiečių, išplitę keliopai didesniuose plotuose, negu dabar, plačiau už slavus ir germanus, bet pasidriekę per skystai, todėl daug kur pastoviai neišsilaikę.

Autorė labai atsargiai ir valdama kelią nuo vėlesniais laikais priverstų legendų kruopščiai mėgina prisikasti ir prie senosios baltų religijos šaknų, pasinaudodama daviniais iš atkastų baltų šventyklų Gudijoje bei Smolensko srityje, kur tos šventyklos buvo puošniai įrengtos, lyg kokie pilakalniai su bokštais, vartais, didingais pastatais ir galbūt dievų skulptūromis, de-ja, mūsų amžių nebeprasieksiu-

Taip pat nemaža vietos studijoje skirta baltų kultūrai ir baltiškam menui, jo savitumui, kurį aiškiai galima atsekti jau nuo žvalio amžiaus ir kuris skiriasi nuo kitų tautų. Tam tikslui knygoje panaudota 40 puslapių rinkinių baltiškos kultūros ir meno paminklų iliustracijų, didelė dalis iš pirmųjų amžių po Kristaus, kada baltų kultūra buvo pasiekusi meno ir papuošalų gamyboje aukščiausio žydėjimo laipsnį. Tai pakabučiai, rombai, mėnuliai, saulės, žirgo balnų, kilpų, kamanių puošmenys, įvairūs aukso ir sidabro kilmingų moterų papuošalai, iš kur galbūt po tūkstančių metų jau vėlesnėse mūsų liaudies dainose dar tiek daug pasiliko užuominų apie auksus ir sidabrus...

Iš vėlesnių laikų plačiau paličiama slavų ekspansija į baltų apgyventas žemes nuo penktojo amžiaus ir baltų karai su vikingsais. Ta proga autorė savarankiškai ir kategoriškai paneigia ligšiolinės slavistų pretenzijas savintis dar senoją graikų istoriko Herodoto minimus neurus. Pagal visus archeologinius duomenis, tie neurai tikriausiai esą buvę rytiniai baltai. Aplamai visa Rytų Europos proistorės koncepcija Dr. M. Gimbutienės tyrinėjimose yra originali ir protarpiais skirtinga nuo įsivyravusių teorijų (šios problemos smulkiau nagrinėjamos jos kapitaliniame Rytų Europos proistorės veikale, kurio pirmasis tomas prieš keisliis metus išleistas Harvardo universiteto, o antrasis dabar baigiamas spausdinti Olandijoje ir netrukus pasirodys).

Dėl viso to, be abejo, dar gali atsirasti ir priešingos kritikos iš slavų ir kai kurių germanų archeologų bei istorikų.

Veikalas apie baltus buvo parašytas Kalifornijoje, kai prieš porą metų Dr. M. Gimbutienė buvo gavusi Fordo Fondacijos stipendiją padirbėti prie žinomojo Stanfordo Center for Advanced Study in the Behavioral Sciences. Čia ji įtemptai dirbo, užbaigdama Rytų Europos archeologijos kurso antrąjį tomą, o atvangomis rašė jau anksčiau Londono leidyklos užsakytus "Baltus".

Tais metais du kartu aplankėme mūsų Mariją, apsigyvenusią labai poetiškai kalvų tarpklyje, visai prie pat Centro, lengvai

pėsčiomis per keliolika minučių pasiekiamo. Šiaurėje netoliese buvo San Francisco ir Berkeley, o vakaruose už lapuotų kalnų Pacifikas su savo puikiausiais paplūdimiais. Marijai labai patiko ir Stanfordas, ir apylinkės, ir kalnai, ir Pacifikas, o su jais ji taip pamėgo Kaliforniją, kad už metų atsiradus palankiai galimybei pasirinkti moksliniam darbui dvi vietas iš karto, Harvardą ar Kalifornijos universitetą, ji daug nesvarstydama pasirinko Kalifornijos universitetą skyrių Los Angeles mieste, kaip archeologijos profesorė (o šiuo metu su jos atvykimu ir naujai įvesto lietuvių kalbos kurso lektorė).

Šių savo kaliforniškų pergyvenimų dalį Marija labai gražiai įjungė į "Baltų" studijos įžanginį žodį. Nuo Stanfordo kalvos plačiai į visas puses besidairant, rašo ji, "kai kuriom akimirkom aš tarsiu regėdavau kalvas ir lankas, apgobtas žaliais ažuolais, lyg Gedimino kalno pilį Vilniuje, mano gimtajame mieste Baltijos kraštų šir-

dyje, nuo kurio esu atskirta jau beveik dvidešimt metų. Kaliforniškos kopos Carmel vasarvietėje man priminė tyrą, baltą smėlį Palangoje, kur mėgdavau rieškučiomis rinkti gintarus, gi Pacifiko saulėleidžiai -- vakarop ramiai nusileidžiančią saulę, kai ji skėsdavo Baltijos jūroje, už kurios vakaruose, kaip tikėjo mano prosenėliai, esąs kosminis medis, pasaulio ašis, palaikanti dangaus arką..."

Taip, tai galėjo būti užburiantis vizija ir žavūs akiračiai parašyti tokiais mūsų prosenelių likimo užmintų takų studijai, kur reikėjo ne tik daug žinojimo ir darbo, bet ir mylinčios širdies.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

Artesian-Restaurant-AND LOUNGE

2432 WEST 63rd STREET

Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams banketo patalpomis naudojasi nemokamai. Telna virš 300 asmenų. Kad būtumėt užtikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622. Atdaras nuo 6 v. ryto iki 1 val. nakties.

VYRIŠKI RŪBAI

SIUVAMI PAGAL JŲSŲ FIGŪROS IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ

- KOSTIUMAI • PALTAI
- FORMALŲS RŪBAI • UNIFORMOS

Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje „SIMPSON“ kompanijos siuvyklose.

Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsienių medžiagų.

NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI

JONAS H. AKŠYS

6645 S. WINCHESTER AVE., CHICAGO 36, ILL. Telefonas 925 - 5179

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto. Kainos: Paltai nuo \$80 iki ... Kostiumai nuo \$85 iki ...

Mieli tautiečiai,

Tik per Londoną geriau, greičiau ir pigiau išsiųsite maistą ir medžiagas į Lietuvą.

Nepraleiskite progos pasiųsti tiesiai iš mūsų sandėlių Londone puikiai įpakuotą geriausios rūšies maisto produktų siuntinį, kuris pradžiugins kiekvieną gavėją.

M. 14.

2 sv. sviesto, 2 sv. kiaul. taukų, 2 sv. lašinių, 2 sv. ryžių, 1/2 sv. arbatos, 1/2 sv. kakavos, 1/2 sv. pipirų ir lauro lapų, 2 sv. cukraus, 1 sv. razinkų, 1 dėž. nescafe, 1 sv. saldinių ir 6 sv. kvietinių miltų,

tik už \$30.00 su pasiuntimo išlaidomis ir muitu.

Taip pat turime sudarę ribotą kiekį siuntinių labai vertingų anglišių medžiagų.

V. 3.

Trys atkarpos po 3 1/2 jardo kostiuminių anglišių sunkių grynų vilnos mėlynų, pilkų ir rudų medžiagų su įrašais All Wool Made in England, viso 10 1/2 jardo,

tik už \$55.00 su pasiuntimo išlaidomis ir Sovietiniu muitu.

Reikalaukite mūsų kainoraščių ir pavyzdžių. Esame seniausia lietuvių įmonė Anglijoje. Nuosavų krautuvų tinklą turime jau nuo 1938 metų.

Patarnaujame tiksliai ir skubiai. Maistą siunčiame ir po 40 sv. siuntinius.

BALTIC STORES LTD.

(Z. JURAS)

421, Hackney Rd., London, E. 2. England. SHO 8734.

Skyriai:

L. Venckus, 7042 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60629.

Telef. 436-0494

A. Kusinskis, 124 Park St., Sudbury, Ontario, Canada.

Phone: 674-1605.

L. Radzevičius, 61 N. Windermere Ave., Port Arthur, Ont., Canada.

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS, sekretorius

Chicago Phone: 242-1395; Suburban Phone: 656-6330

Poetas kanauninkas kun. Mykolas Vaitkus, neseniai atšventęs 80 metų amžiaus sukaktį, su bičiuliais muziku Vytautu Kerbeliu ir poetu Tėv. Leonardu Andrieku, O.F.

CHICAGOS LIETUVIŲ JAUNIMAS PASAULINĖJE MUGĖJE

Didžioji Pasaulinė Mugė New Yorke jau prasidėjo. Įvairių sričių lietuvių menai pavaizduoti toje mugėje rengiama speciali lietuvių diena, kuri įvyks rugpjūčio 23 d. Šios dienos programą, kaip skelbia Lietuvos Komitetas, atliks 38 chorai su 1300 dainininkų, 20 taut. šokių šokėjų grupių su 400 šokėjų ir galbūt, sportininkai, dailininkai ir kt.

Programos išpildytojų gretose yra ir Chicago Aukštesniosios Lituanistikos Mokyklos dvi šokė-

jų grupės, vadovaujamos Irenos Smiellauskienės ir Nijolės Pupienės, viso 60 šokėjų!

Šokėjus pilnai minimai išvykai paruošti ir įgalinti Lietuvių Dienoje dalyvauti, greta jų mokytojų, sudarytas specialus tėvų komitetas, jau kuris laikas varo savo darbą. Iki šiol sutvarkyta grupių registracijos formalumai, o taip pat parūpintos šokėjams nakvynės New Yorke (ir jau apmokėtos!), aiškinamasi su transporto įmonėmis dėl patogiausio kelio-

Jauna baltimorietė menininkė Vida Misiūnaitė prie savo kūrinio "Griuvėsiai". Jos darbų paroda neseniai buvo suruošta Baltimorėje. Baltimorės Radijo Valandėlės nuotrauka

LIETUVOS PREZIDENTO ANTANO SMETONOS 20 METŲ MIRTIES SUKAKTIES MINĖJIMAS ĮVYKS GEGUŽĖS 3 D., SEKMADIENĮ.

Minėjimas prasidės pamaldomis New Yorko lietuvių R. Katalikų ir evangelikų bažnyčiose.

Akademija prasidės 4 val. p. p. Statler Hilton viešbutyje (7 Ave. ir 33 gt. kampas).

Programoje Juozo Vaišnio, S. J. kalba, meninė programa ir iškilmingi pietūs.

Meninę programos dalį išpildys: solistė Irena Stankūnaitė, akomponuojant p. Stankūnui ir Brooklyno Operetės Choras, vad. Cibo.

Įėjimas į akademiją — 2 dol., su pietumis — 10 dol. asmeniui.

Minėjimui Ruošti Organizacijų Komitetas

nės būdo ir bendrai daroma viskas, norint sutelkti kuodaugiau šiam reikalui visuomenės lėšų ir tuo pačiu palengvinti šokėjų tėvams nelengvą išvykos materialinę naštą.

Komitetas kreipiasi į Chicago lietuvių organizacijas, o taip pat ir į pavienius lietuvius, prašydamas materialinės paramos. Be to, komitetas š.m. birželio 14 d. rengia didelį išvažiavimą — pikeniką Tėvų Marijonų Seminarijos soduose (6047 Clarendon Hills, Clarendon Hills, Ill.). Maloniai šiuo yra kviečiama visuomenė šiame išvažiavime dalyvauti ir tuo pačiu paremti mūsų mokyklinės jaunomnės gražias pastangas lietuviškame bare reikštis.

REMIA LITUANUS

Paskutiniame Lituanus Fondacijos posėdyje Lietuvių Fondo Valdybos pirmininkas p. T. Blinstrubas įteikė \$200 čekį Lituanus žurnalo leidimui. Ši aukla yra praėjusių metų Fondo palūkanų dalis.

KREDITO KOOPERATYVAI AMERIKOJE

A. KIRŠONIS

Po antrojo pasaulinio karo, padaugėjus lietuvių skaičiui šiame kontinente, aktyviai pagyvėja lietuvių veikla įvairiose visuomeninio ir ekonominio gyvenimo formose. Šioje vietoje norėčiau tik peržvelgti bendrais bruožais lietuvių kredito kooperatyvų pasireiškimą.

Toronto Lietuvių Kredito Kooperatyvas Parama, pradėjęs kredito operacijas 1953 m. vasario mėn., praėjusiais metais užvertė savo 10 metų veiklos laikotarpį. Per pirmuosius 10 metų kredito kooperatyvo aktyvai pasiekė apie \$1,800,000 ir narių skaičius prašoko 1800. Tai pirmasis lietuvių kredito kooperatyvas šiame kontinente.

Neilgai trukus, po poros metų, pradėjo veikti kiti lietuvių kredito kooperatyvai, Litas-Montrealyje ir Talka - Hamiltone, kurie 10 metų veiklos sukaktį tinkamai atžymės sekančiais metais. Montrealio - Litas ryžtasi dešimtmėčiui savo aktyvais gerokai perviršyti 1 milijono dolerių sumą. Manau, nedaug atsiliks nuo vieno milijono sumos aktyvų ir Hamiltono - Talka. Atrodo, kad kredito kooperatyvų augimas tose vietovėse yra daugiau ar mažiau proporcingas esamam bendram lietuvių skaičiui.

Skaitlingiausiose lietuvių kolonijose Kanadoje Kredito kooperatyvai sparčiai auga. Beveik po 10 metų Toronto atsirado ir antras lietuvių kredito kooperatyvas kuris taip pat sekmingai auga, tik vargu ar buvo reikalinga visų bendromis pastangomis pradėtą darbą skaldyti. Kiekvieno atveju, manau, kad antrojo kredito kooperatyvo Toronto atsiradimas yra daugiau grupinis negu ekonominis reikalas.

Būdinga tai, kad pirmieji lietuvių kredito kooperatyvai įsikūrė Kanadoje. Kai kas bando tai aiškinti kaip pripuolamai ar at-

Kai du dailininkai susitinka, apie ką juodu kalbasi? Aišku apie kitą dailininką... Dailininkai Vytautas Ignas ir Adomas Galdikas skulp. E. Kepalaitės parodoje New Yorke dalinasi įspūdžiais.

Vyt. Maželio nuotrauka

Skulptorė Elena Kepalaitė prie savo kūrinio Brooklyno Muziejuje suruoštoje parodoje.

V. Maželio nuotrauka

mingai joms vadovauti. Ilgainiui eilei asmenų atsirastų pastovus darbas ir vietos lietuviui būtų ap-
tarnaujami kreditu palankesnėmis sąlygomis.

Būkime patys savo finansinių reikalų tvarkytojai.

Šiandien milijonai dolerių laikomi lietuvių sąskaitose įvairiose kredito įmonėse ir milijonų dolerių lietuvių skolinasi iš įvairių kredito įmonių mokėdami brangiau už kreditą ir patar-navimus.

Subūrę tuos milijonus į lietuviškas kooperatyvines kredito įmones, būsimieji pajėgūs padėti vieni kitiems pajankesėmis sąlygomis ir savo santaupomis tu-

rėsimie papildomus gyvybės draudimus, kurių kitos kredito įmonės neduoda. Išaugę lietuviškos kredito įmonės savo pelnu parems lietuviškus reikalus.

DETROIT

* DETROITO ŠAULIAI, balandžio 25 d. 7 val. vakare, Lietuvių D-jos namuose, apatinėje salėje, ruošia kavutę svečiams, šauliškos veiklos rėmėjams. Laikė vaišių bus rodoma V. Staškaus Detroito šaulių veiklos vaizdai: penkmečio minėjimas, vėliavos pašventinimas ir kt.

Paragink savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

LIETUVIŲ TAUTOS NAIKINIMAS

Okupuotos Lietuvos gyventojų žiniai yra paskelbta, kad vyr. persikėlimo ir organizuoto darbininkų telkimo valdyba Vilniuje vykdo želmų perkėlimą į Kazachijos TSR plėšininės žemės.

Duodama vienkartinė piniginė negrąžinama pašalpa, Persikėlimsiems suteikiamas kreditas gyvenamųjų namų statybai ir išduodama paskola gyvuliams įsigyti.

Beto vyksta šoferių telkimas darbu į "Turgavalių instrojų" trešią Kazachijos TSR. Taip rašoma sovietinės Lietuvos spaudoje 1964 m. balandžio 4 d.

Mums savaime aišku, kad tai sumoderninta lietuvių tautos naikinimo akcija, kuri intensyviai vykdoma palaipsniui iki tauta bus visiškai palaužta. (bk)

Gyvybės draudimas duodamas iki \$2000 proporcingai nario santaupoms jo taupymo sąskaitoje. Nariams nuo 6 mėn. iki 54 metų amžiaus gyvybės draudimas skaitomas 100% jo turimoms santaupoms iki \$2000, kito amžiaus grupėms padengimas kiek skirtingas.

Visos duodamos paskolos yra apdraustos. Nelaikingo atsitikimo atveju, skolininkui mirus arba tapus fiziškai visai nedarbingu, paskola neieškoma nei iš skolininko turto, nei iš jo turto paveldėtojų, nei iš paskolą laidavusių žirantų, nei iš nedarbingu tapusio skolininko. Šie gana reikšmingi draudimai yra galimi tik dėka esamos kooperatyvinės draudimo įstaigos.

Kredito kooperatyvų augimas JAV yra labai sekmingas. Šiuo metu priskaitoma per 21,000 kredito kooperatyvų su 14 milijonų narių ir 7 milijonus kapitalo. Skaitlingai lietuvių apgyventos vietovės kaip Chicago, Clevelandas, Detroitas ir kitos turėtų didelį pasisekimą kredito kooperatyvus organizuojant.

Visose tose vietovėse yra daugelis lietuvių finansistų ir ekonomistų, kurie galėtų tokias kooperatyvines įmones įkurti ir sek-

Išrinkite...

ROBERT L. TUMA

DEMOCRAT

STATE SENATOR (2-YEAR TERM)

ONE TO BE ELECTED

X

ROBERT L. TUMA
STATE SENATOR

Tuma for State Senator Committee, Stan Gorski, Assistant Chairman, 5902 Hampstead, Parma

KALBOS KERTELĖ

STEPAS VYKINTAS

LIUOSAS AR LAISVAS?

Prof. E. Frenkelis "Lietuvių etimologiniame žodyne" taip aiškina: liuosas -- frei, los, unbehindert, taip pat liuosininkas -- Losmann, Instmann, Hausler, Freiarbeiter... (Nesselmann 372) iš vokiečių kalbos los. Kiti šios darybos žodžiai: liuosuoti -- erloesen, befreien, liuosybė -- Freiheit, liuosbandė -- Losvieh, Jungvieh. Kaip matome, liuosas ir visi šio žodžio giminaičiai, dariniai, yra kilę iš vokiečių los. (LEW 5, 387) Todėl J. Jablonskis šį žodį ir jo giminaičius taisydavo į laisvas, laisvė, laisvinti, laisvininkas, laisvūnas etc.

Tačiau kai kurie mūsų rašytojai per 22 Nepriklausomybės metus neišmoko taisyklingos lietuvių kalbos. Šit Jurgis Savickis "Vagyje" rašo: "Vaikas pasiryžęs buvo išliuosuoti vagį. Vagis buvo veik išliuosuotas..." Daug gražiau šie sakiniai skambėtų, jei vietoje išliuosuoti, išliuosuotas būtų rašoma: išvaduoti, išvadutas. Kurių galų čia germanizmas, jei turime gražius lietuviškus žodžius.

KALIOŠAS AR ANTAVAS?

Tas pats Jurgis Savickis "Vagyje" rašė: "Plėšikas rodėsi vaikui aukštas, malonus, gražiais juodais rūbais apsirengęs, lyg kunigas su blizgančiais kaliošais". Kaliošas yra rusų kalbos žodis -- kaloša, todėl jis yra

nevertotinas lietuvių kalboje. "Lietuvių kalbos vadovo" autoriai yra pasitę antavą, kaip antgalis, antežis, antgalvis, antrašė etc. Antavas yra pirmosios kirčiuotės daiktavardis, žymimas tvirtagale priegaide priešdėlyje. Šis žodis darybiškai yra geras ir siūlomas vartoti visiems lietuviams.

(Ar kaliošo kilmė nebus prancūziška? La galoche vadinami mediniais padais batai, apsisaugoti nuo drėgmės, vėliau pradėti gaminti iš gumos. Žūr. Enciklopedija Larousse. Red.)

RŪBAI AR DRABUŽIAI?

Žodis rūbas, kaip E. Frenkelis etimologiškai aiškina, yra gudų kalbos rub (Brueckner FW 128, Pr. Skardžius Lw. 192, Otrėbki NT wer. 3, 48). Jis priklauso slavų kilmės rąb -- Saum, Naht (Trautmann Wb. 236, Vasmer Wb. 2, 541 f.). Taigi, ir rūbus keiskime į drabužius.

OBLAVA -- GAUDYNĖS

Jurgis Savickis "Vagyje" vaizdavo: "Sukvietus talką ir padarius oblavą, arklys buvo rastas, o vagis sugautas ir į rogių dugną imestas, namon parvežtas". Carinės Rusijos okupuotoje Lietuvoje buvo vartojamas žodis oblava, bet jį plačiausiai vartojo mūsų kaimiečiai. Šiandien net ir rusai nebesiūlo vartoti oblavos.

Šit Ch. Lemcheno "Trumpas mokyklinis rusų -- lietuvių kalbų žodynas", 1960 m. išleistas Kaune. Jame oblava taip paaiškinta: 1. varomoji medžioklė, 2. (žmonių) gaudynės. Man rodos, kad būtų tinkamas pakaitalas oblavai ieškynės. Tačiau, jokių būdu nevertotini rusicizmai literatūroje, ypač pasakojamoje formoje, nes jie rodo mūsų rašytojų kalbinį skurdeiviškumą. Juo labiau mokykliniuose vadovėliuose, kaip pv. Juozo Masilionio "Lietuvių literatūros" IV dalyje, 155 psl.

KAS YRA SĖTUVAS IR SĖTUVĖ?

"Dabartinės lietuvių kalbos žodynas" taip aiškina šiuos du žodžius: sėtuvas (2) sėjamoji mašina, sėtuvė, 3a) pintinė, krautė javams sėti. Tačiau Jurgis Savickis, nežinodamas semantikos, taip rašė: "Paėmusi sėtuvą, pilną grūdų, ji ties pasvirniu lesino vištų šeimą... Vietoje sėtuvės rašytojas netiksliai pavartojo sėtuvą... Taigi, ir rašytojams tenka labiau į kalbą gilintis, ypač į semantiką.

PRADINĖ AR PRADŽIOS MOKYKLA?

Dabartiniai jaunieji kalbininkai bolševikų pavertoje Lietuvoje siūlo vartoti kaip literatūrinės kalbos normą tik vieną lytį: pradžios mokykla. Būdvardinė lytis pradinis yra gera ir vartotina, pv. pradinis mokslas, pradinis darbas, tačiau ne pradinė mokykla. Nevertotina ir pradedamoji mokykla. Tik pradžia, šios siūlyčiau visiems lietuviams vienodai kirčiuoti kaip ketvirtosios kirčiuotės daiktavardį. Šiai žodžių giminei priklauso: pradininkas, -ė, 2 -- iniciatorius, pradmė (4) -- varžybų pradžios momentas, startas, pradmuo, -ens (3b) pradinis dalykas, elementas, pradžiamokslis (1) vadovėlis, elementorius, pradžiamokslis, -ė (2) kas pradeda mokyti etc.

TORONTO

BALETAS TORONTE

Balandžio 25 d., šeštadienį, 7:30 v.v. Toronte, Heydon Park mokyklos puošnioje salėje (Dovercourt Rd., ir St. Anne's gatvių kampas) vyksa Hollywoodo baleto šokėjų Violetos Karosaitės ir Jaunučio Puodžinto Baleto koncertas. Dalyvauja ir žinomoji ksilofonistė Nina Rae.

Programoje: Chopino, Liszto, Čaikovskio kūriniai, lietuviškos variacijos ir kt.

Įėjimas: 2, 1,50 ir 1 dol.

LB Toronto apyl. valdyba

ATŽALYNAS NIAGAROS PUSIASALYJE

Kanados LB Apylinkės valdyba susitarus su St. Catharines Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 278 kuopa bendromis jėgomis ryžosi pakviesti Hamiltono teatrą "Aukuras" su Kazio Binkio penkių veiksmų drama "Atžalynas".

Štai ką Darbininkas rašė apie "Atžalyną": "Veiklas tuo mums brangus ir įdomus, kad jis vaizduoja nepriklausomos Lietuvos besimokantį jaunimą, jo pastangas siekti mokslo, jo pasiaukojimą kitiems. Nors veiklas daug kur vaidintas, bet jis visada mialai žiūrimas, nes visada patraukia jo idealizmas. Tai veiklas, kuris kiekvieną optimistiškai nutelkia".

Šiam "Atžalyno" vaidinime vylauja jau čia užaugęs lietuviškas jaunimas, už ką reikia pagirti teatro vadovę Elena Duguvietę-Kudabienę, kad ji moka jaunuosius įtraukti į gražų lietuvišką darbą.

Patirta, kad "Atžalynui" jau gauta erdvi ir gražiausia šioje apylinkėje, didžioji Canadian Legion salė, 111 Chruch St., St. Catharines, Ont. Ji turi didelę gražią sceną, turi balkonius ir gali talpinti kelis šimtus žmonių.

St. cathariniečiai tikisi, kad ne tik Niagaros Pusiasalio, bet ir iš tolimesnių apylinkių tautiečiai vyresnieji ir jaunimas parems mūsų drąsų žygį, iškviečiant virš 36 asmenų lietuvišką jaunimo teatrą. Gegužės 16 d. nepraleiskime progos pabendrauti su jauniu -- lietuvių tautos atžalynu. Pradžia 5 val. p.p.

St. catharinietis

Lietuvių Moterų Atstovybė New Yorke per Atvelykį buvo suruošusi pobūvį, kuriame poetas Stasys Santvaras, iš Bostono, skaitė paskaitą.

KAIP BUVO RUOŠIAMISPECIALISTAI NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE

Gyvenant Amerikoje dažnai tenka nugirsti įvairių kalbų apie Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo laikotarpį. Vieni tą žydėjimo laikotarpį piešia gražiausiomis spalvomis, kiti kritikuoja ir juodina. Pavyzdžiui, kad ir jaunuolių parengimą kokia nors specialybe. Girdi, nepriklausomybės metais mokyklos rengė tik baltarankius, nemokė amato ir dėlto trūko specialistų. Tokie tvirtinimai labai paviršutiniški ir klaidingai jaunąją kartą.

Nepriklausomybės metais, be bendrojo lavinimo mokyklų, turėjome daug specialių. Visam krašte veikė 13 amatų mokyklų; 10

Atvelykio pobūvyje New Yorke poetas St. Santvaras tarp newyorkiečių: gen. konsulas J. Budrys, dr. M. Kregždienė, Stasys Santvaras, LLK pirm. V. Sidzikauskas, ir V. Vaitiekūnas. V. Maželio nuotrauka

namų ruošos mergaičių mokyklų; kultūrtechnikos, technikos, 2 prekybos ir beveik kiekvienam apskrityje žemės ūkio mokyklos ir, be to, visa eilė privatinų kursų. Tose mokyklose buvo ruošiami: dailidės, staliai, metalininkai, elektros monteriai, rankdarbių mezgimo, kulinarijos, namų ūkio, drožimo, odos apdirbimo, puošmenų, keramikos, mūrininkystės, sodininkystės, daržininkystės, pirklybos ir daug kitokių specialistų.

Statistiniai duomenys rodo, kad

Lietuvoje trumpu laiku buvo paruošta per 2500 kvalifikuotų įvairių rūšių specialistų. Ypatingai gausūs tiek aukštųjų, tiek specialiųjų mokslų išėjusių asmenys buvo siunčiami į užsienį toliau lavintis savo pasirinktoje šakoje. Tam buvo skiriamos iš valstybės išdo stipendijos.

Taip pat tenka pažymėti ir meno šakas. Ne vien specialiųjų mokyklų srityje buvo padaryta didelė pažanga. Meno srityje irgi buvo pasiekta gražūs vaisiai.

J. Miškinis

Be žodžių...

Tinkami rūbai duoda gerą savijautą

DĖMESIO

Pas mus Jūs rasite vyrų pasaulį! — Mes apyngsime Jūsų nuo galvos iki kojų. Puikiausias pasirinkimas geriausių gaminių vyrų aprangai.

BOTANY „500“ kostumai ir paltai, MANHATTAN marškiniai, LEE ir DISNEY skrybėlės.

Krautuvėje Jūs laukiami kasdien, o sekmadieniais nuo 10 iki 4 val.

H. Seigan

VYRIŠKŲ RŪBŲ IR BATŲ KRAUTUVĖ

4630-32 S. Ashland Ave., Chicago 9, Ill. Telef. YA 7-1272

Čia gausite geras prekes pigesne kaina ir ilgesniam išsimokėjimui be nuošimčių! Mandagus patarnavimas lietuvių kalboje.

KVIECIAME ĮSIGYTI NEW YORKO VYRŲ OKTETO PLOKŠTELĖ

"MES ŽENGIAM SU DAINA"

Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių dainų.

Įsigydami plokštelę per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgalinsite antrosios plokštelės išleidimą.

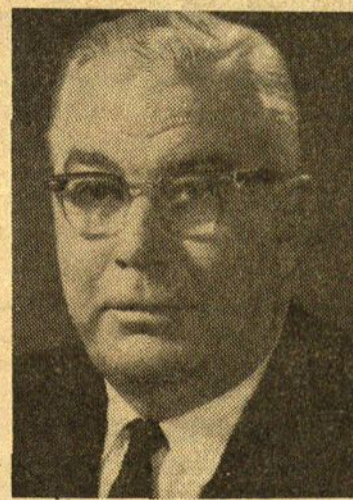
Kaina:

1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.
11 — 25 " " 3.00 "
26 — 50 " " 2.75 "
Virš 50 " " 2.50 "

Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas, c/o Alksninis, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y.

Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

Išrinkite... John T. FEIGHAN JUDGE

of Common Pleas Court

- Geriausiai kvalifikuotas
- 30 metų teisinė patirtis
- Puikus teisinis temperamentas
- Aktyvus demokratų politiniame ir visuomeniniame darbe

BALSUOK UŽ

X

John T. FEIGHAN

CONNIE PRUSAK, Chairman
Whittington Drive, Parma, Ohio

STOP HERE SHOP THERE

Stop here for comfortable terms on your coming new car!

Then Shop at your leisure for your new car.

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

- Toks paveikslas jau buvo sukurtas...

* LIETUVIŲ BROLIŲ MEKŲ pastatytas filmas "Aleliuja Kalnai" (Hallelujah the Hills) jau rodomas Clevelando Continental Art Theatre, 13981 Euclid Ave. Lietuviams gera proga susipažinti su brolių Mekų išgarsėjusiu filminiu kūriniu, radusiu platų atgarsį JAV spaudoje ir filmų pasaulyje.

* ŠI ŠEŠTADIENI, balandžio 25 d. 7:30 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje rengiamas Baltijos Aidų vakaras - balius. Tai bus pirmas Clevelando pabaltiečių sutartinis pasirodymas. Turtingą meninę programą išpildys lietuvių, latvių ir estų menininkai.

Veiks bufetas. Pakvietimus įsigyti iš anksto galima pas ALT skyriaus valdybos narius. Pakvietimo auka \$2,50, studentams ir mokiniais \$1,50 šeštadienį, balandžio 25 d. nuo 6 v.v. Šv. Jurgio parapijos salėje.

Rengimo Komisija

Clevelandietis Michael Feighan jau nuo 1937 parodė savo sugebėjimus ir prisirišimą politiniam darbui, kai buvo išrinktas į Ohio valstijos legislatūrą. Gi jau 1942 m. jis išrinktas į JAV Kongresą.

Ten jis pasižymėjo ne tik aktyviu darbu svarbiausiose komisijose, bet 83 Kongreso sesijos metu pasirodė aštriu antikomunistu, tiriant komunistinę agresiją.

Ypatingą dėmesį jis skiria imigracijos palengvinimui ir nuolat palaiko artimus ryšius su tautybių grupėmis.

Jo išrinkimą palaiko pagrindinės demokratų organizacijos.

* UNITED FREEDOM MOVEMENT, už negrų integraciją kovojanti organizacija, per savo atstovą H.B. William paneigė kalbas apie komunistų infiltraciją. Negrų judėjimas esąs vykdomas "griežtai prisilaikant Amerikos tradicijų".

Šiuo metu visa negrų integracijos organizacijų akcija nukreipta į mokyklų integraciją. Sekantis žingsnis ruošiamas reikalaujant t.v. "fair housing" įstatymo, kuriuo negrai nebūtų varžomi apsigyventi ir įsigyti nekiln. turta bet kurioje miesto dalyje. Tuo būdu atpultų reikalas užimti miesto rajonus atskirais blokais.

Rabino Arthur J. Lelyveld vadovaujama rabinų ir pastorių grupė reikalauja Clevelando švietimo tarybos atsistatydinimo. Tarybos pirmininkas Mc Allister

Br. Murino kūrinys Auštantis pavasaris (akvarelė), kuris drauge su kitais jo darbais bus išstatytas parodoj, atidaromoj šį sekmadienį balandžio 26 d. 3 val. p.p. Čiurlionio Ansamblio namuose Clevelande. Parodą globoja LB I apylinkės valdyba.

pareiškė, kad taryba yra rinkikų išrinkta ir jokia grupė negali priversti atsistatydinti.

Gesu katalikų parapijos klebonas rev. Francis T. Dietz, S.J. griežtai pasisakė prieš vaikų įtraukimą į rasinių demonstracijų ir mokyklų boikoto žygius. Tais žygiais skatinamas vaikų nedrausmingumas.

Kalbant apie dvasiškųjų kišimąsi į švietimo tarybos darbą, The Plain Dealer savo bal. 23 d. vedamajame teisingai pasisako, kad tarybos veiksmams remiasi daugumos įsitikinimais. "Demokratijsuteikia rinkikui, ne specialiai grupei, privilegiją daryti pakeltimus balsavimo keliu".

* Juzefos Staškevičienės, buv. Aušros gimnazijos mokytojos, mirties metinių proga bus atlaikytos šv. Mišios balandžio 26 d. (sekmadienį), 9 val. ryto, šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

Gimines, draugus, buv. mokinius ir pažįstamus prašo tą dieną pasimelsti ar pamaldose dalyvauti šeimos nariai.

Robert L. Tuma, kandidatas į Ohio valstijos senatą iš demokratų sąrašo, yra 28 m. amžiaus teisininkas, baigęs John Carrol universitetą ir Cleveland Marshall Law School.

Tai vienas iš tų jaunosios kartos administracijos pareigūnų, kurie siekia politinių postų, gerai pažindami vietos gyventojų reikalavimus.

* Lithuanian Women Club ruošia savo metinį kortavimo vakarą, kuris įvyks šį šeštadienį, balandžio 25 d., 7:30 val. Naujosios parapijos salėje, 18022 Neff Rd.

Vakaro pelnas skiriamas Klubui užplanuotiems labdaros ir šalpos darbams.

ir tėveliams, gausiai aukomis ir darbu parėmusiems Kaziuko Muge ir Pilėnų tunto skautų tėvų ir rėmėjų komiteto rengiamą vakarą - balių. Ypatingai gilią padėką reiškia p. Bronėi Pročkie- nei, nuoširdžiai talkininkavusiai abiem parengimams.

Pilėnų Tunto Skautų Tėvų ir Rėmėjų Komitetas

PARDUODAMI NAMAI

6 butų mūrinis, 6 garažai, geros pajamos, patogioje vietovėje. Turime dar 2 apartamentus. Abu gerai stovyje.

6 kamb. mūrinis, už Euclid Ave., ant kalno. Savininkas skuba parduoti.

2 šeimų, prie E. 185 gt., arti bažnyčios, mokyklos, susisiekimo ir krautuvių.

Statome 3 naujus vienos šeimos namus geruose rajonuose.

Bungalow, labai gerai užlaikytas, prie Lake Shore Blvd., netoli Neff Road. 2 miegamieji apačioj, 2 viršų, 2 automobiliams garažai, gražus sklypas. Nebrangus.

6 kambarių apleistas namas. Nebrangus, geroje vietoje.

Prie šv. Jurgio parapijos, 2 šeimų namas, nebrangus.

Norintieji pirkti, parduoti arba išmainyti, prašomi skambinti

EAST SHORE REALTY
Juozas Mikonis — Realtor
United Multiple Listing Service

780 E. 185 St.

Tel. IV 1-6900

Res. KE 1-2190

* Išnuomojamas butas be baldų, 3-4 kambarių, šilima ir šiltas vanduo. Prieinama kaina. Pagaidejama rekomendacijos. Superior, prie Rapid Transit.
Tel. 851-0194.

PARDUODAMAS NAMAS

6 kambarių kolonialinis, rūšys per visą namą, Lake Shore Blvd. ir E. 200 gt. rajone. \$17,900.

Tel. IV 6-2862.

John T. Feighan, demokratų kandidatas į teisėjus, yra gerai žinomas Clevelando demokratų sluoksniuose. Jis yra Kongreso atstovo Michael Feighano ir teisėjo Edward Feighan brolis.

Iškilius teisininkas, turįs ilgą patirtį įvairiuose teisiniuose klausimuose ir administraciniame darbe. Jis turi neabejotiną kvalifikaciją teisėjo vietai užimti. J. T. Feighan pirminių rinkimų metu, gegužės 5 d. tikisi jūsų X prie jo pavadės balsavimo lapelyje.

PADĖKA

Neringos ir Pilėnų tuntų skautų ir skautų tėvų komitetui dėkoja skautų ir skautų mamytėms

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
SINCE 1909
13515 EUCLID AVE.
6712 SUPERIOR AVE.

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185th St.
KE 1-7770

BALTIJOS AIDŲ RADIOJO VAKARAS

įvyksta šeštadienį, balandžio 25 d.,
7 val. 30 min. vak.

šv. Jurgio salėje

Programoje dalyvauja

Solistai — Juzė Krištolaitytė ir Tamara Pärn

Smuikininkas — Aarne Tammissar

Akordeonistas — Sulec Rikas

Estų vyrų oktetas

Aukuro ansamblis, diriguojamas komp. A. Mikulskio

Pranešėjai — Aldona Balčiūnaitė, Reel Meristu ir

Toivo Karjus.

VAIŠĖS IR ŠOKIAI.

Groja WENDELL radijo orkestras.

Maloniai kviečiami visi dalyvauti bendrame estų, latvių ir lietuvių vakare.

Rengia BALTIJOS AIDŲ RADIOJO
Vadovybė

**NĖRA
PAKAITALO
PATIRČIAI
PERRINKITE**

X Michael A. Feighan
Democrat

Michael A. FEIGHAN

CONGRESSMAN 20th DISTRICT
PRITYRĖS VISUOMENĖS PAREIGŪNAS

DABAR labiau nei kada patirtis
UŽSITARNAVO JŪSŲ BALSO

TIKRAS ir PATIKIMAS TAUTYBIŲ
GRUPIŲ BICIULIS

PATIRTIS

- Member Ohio State Legislature 1937-1940
- Minority Floor Leader 1939-1940
- Member United States Congress 22 years
- Chairman House Committee on Immigration and Nationality
- Chairman Joint Committee on Immigration and Nationality Policy
- Ranking Member Judiciary Committee
- Member of Select Committee to Investigate Communist Aggression 83rd Congress

REMIJA

- Cleveland Federation of Labor AFL-CIO
- Cuyahoga County Democratic Executive Committee
- Cosmopolitan Democratic League
- Hungarian Democratic League
- Cleveland Press

Feighan for Congress Committee.
John M. Gornik, Chairman. 3613 Meadowbrook Blvd.

J. P. MULL-MULIOLIS
REALTOR

Šv. Jurgio parapijoje

1 šeimos, 6kamb., nauja vonia, geras rūšys, garažas, gražus kiemas. Prašo tik \$11,600. Įmokėjimas \$1,500.

2 šeimų 5-y, 1½ garažo, geras rūšys. \$10,300.

2 šeimų 3-3. \$11,600.

2 šeimų, 5-5, E. 78 — Donald gt. Švarus ir gerai prižiūrėtas namas.

2 šeimų 5-5, 2 naujos virtuvės, 2 naujos vonios, 2 garažai. \$13,900.

2 šeimų 5-5. \$9,800,

1 šeimos, visi 6 kamb. žemai, arti St. Clair. \$9,500.

2 vienos šeimos namai ant vieno sklypo. Švarūs, gerai užlaikyti. \$9,500.

Investavimui

6 šeimų mūrinis, 6-6-6-5-5-5, šildymas gazu, gerai

me stovyje. Mėnesinės pajamos 400 dol. \$25,500.

Lietuviai bendradarbiai:
Alg. Dailidė, John Lorenz
ir Antanas Mikoliūnas
13229 Superior Ave.

UL 1-6666

* Clevelando Arkivyskupija skelbia metinę rinkliavą, kuri prasidės balandžio 26 ir tęsis iki gegužės 10 d. Tikslas — surinkti 1,5 mil. dol. katalikų labdaros institucijų išlaikymui, naujų steigimui, pradėtų užbaigimui.

Diocenezijos katalikų labdaros organizacija išlaiko 31 socialinės globos ir šalpos institucijas.

Vien praeitais metais buvo sušelptos 5,192 šeimos, 10,136 pav. asmenys ir 155,000 jaunimo, priklausantio Catholic Youth Organization (C.Y.O.).

Būkime duosnūs rinkliavos metu.

CLEVELANDO LIETUVIAI,

pasinaudokite mūsų patarnavimu visais draudimų reikalais, kaip automobilių, gaisro, gyvybės, įvairių vertybių, ligoninės ir kt.

Kreipkitės į lietuvių agentus V. GIEDRAITIS ar Z. OBELENIS, atstovaujančius draudimo bendrovę NATION-WIDE CO.

V. GIEDRAITIS

NATIONWIDE

Z. OBELENIS

Telef. 944-6835

Mutual Fire Insurance Co.
Life Insurance Co. Mutual Insurance Co.

Telef. 881-7741

Home Office: Columbus, O.

"A" ONE LAWN & GARDEN SERVICE AND SUPPLIES

TRAŠOS — SĖKLOS — ŽIEDAI — GĖLĖS
TRAŠOS — PAGRINDINIS MŪSŲ BIZNIS.

Gėlės šermentims ir vestuvėms.

Tel. 781-8111

3134 Superior Ave.

Cleveland, Ohio 44114
JURGIS SIDABRAS — savininkas.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos rinkimams praversti apylinkėse rinkimų komisijos jau baigiamos sudaryti. Dar laukiamas komisijų sudarant vietovėse, kuriose neveikia organizuotos LB apylinkės. Tose vietovėse komisijas gali sudaryti atskiros organizacijos arba net asmenys susitarę su JAV LB Centro Valdyba. Centro Valdybos adresas — Jonas Jasaitis, 7252 So. Whipple St., Chicago, Illinois 60629. Komisijas sudaryti jau reikia paskubėti, nes rinkimų dienos, gegužės mėn. 9-10 dienos artėja.

III-ojoje JAV LB rinkiminėje Apygardoje kandidatais į Tarybą išsati šie asmenys:

Petras Balčiūnas, pedagogas, Jurgis Jankus, rašytojas; Vaclovas Kasakaitis, pedagogas; Antanas Klimas, profesorius; Veronika Nagevičienė, šeimininkė; Algirdas Nasvytis, inžinierius; Vladas Pauža, mokytojas, preky-

bininkas; Stefanija Stasiene, mokytoja; Edvardas Steponavičius, ekonomistas; Jonas Virbalis, visuomenininkas.

Rinkimai įvyks gegužės 9-10 dienomis. Visais III-osios Rinkimų Apygardos reikalais prašom kreiptis į p. Albertą Misiūną, 1985 Scotten Ave., Detroit, Mich. 48209.

Trečioji rinkiminė apygarda apima: Clevelando I ir II-ąją, Columbus, Detroito, Rochesterio, Buffalo ir Pittsburgho apylinkes.

Lietuvių Bendruomenės IV Apygardos (Naujosios Anglijos) rinkimų į IV Tarybą kandidatai: Kazys Bagdonas, Jonas Bernotas, Vilnius Bražėnas, Stasys Griežė-Jurgelevičius, Ona Ivaškie, Jonas Jutt-Jutkevičius, Aleksandras Lapšys, Balys Matulionis, Bronius Mickevičius, Pranas Pauliukonis, Vytautas Steimokas, Petras Vileišis.

Visi tų apygardų lietuviai sulaukę 18 metų ar vyresni turi balsavimo teisę, nors ir nebūtų susimokėję solidarumo mokesčio.

Ta teise turi pasinaudoti kiekvienas lietuvis.

"Diagnozės" repeticijos New Yorke metu. Iš kairės: rež. Vitalis Žukauskas, Tadas Alinskas, Vida Gintautaitė, Marija Žukauskienė ir St. Dėdinas.

PADEKA

Balandžio 12 d. ruoštoji New Yorke Vasario 16 Gimnazijos naujai madų paroda ir šiais metais praėjo su didžiausiu pasisekimu. Pelno gauta ir vėl 1000 dol. ir jie jau pasiūti gimnazijai per Balį.

Šia proga noriu pareikšti nuoširdžią padėką visiems, kurie kuo nors prisidėjo prie šio šalpos darbo.

Pirmiausia, dėkoju madų parodos programos pranešėjai I. Vebaitienei ir visiems modeliams: I. Alksninienei, D. Kezienei, B. Liogienei, M. Raugienei, L. Redikaitėi, G. Tiškutei, R. Vilkutaitytei, I. Veitienai, B. Zabulienai, J. Žiliutei, G. Uselytei ir vaikams — A. Keziui, sesutėms L. ir A. Surdėnaitėms, R. Vilgalytei ir L. Vytuviiui. Dėkoju dail. P. Puzinui ir dail. V. Ignui už dovanotus paveikslus loterijai ir kailininkui Mr. J. Ross už kailiukus. Dėkoju V. Stroliai, muzikinės dalies vadovui. Dėkoju lietuviškajai spaudai ir J. Stukui, gar. sinusiems šį parengimą. Dėkoju visoms ponoms, kepusioms pyragus ar aukojusioms pinigais. Didžiausia padėka priklauso mano mieloms bendradarbėms, Komiteto narėms ir pirmininkei A. Kazickienei, jau antrus metus taip nuoširdžiai vadovaujančiai komitetui. Pagaliau nuoširdžiai dėkoju visai lietuviškajai visuomenei, taip gausiai susirinkusiai ir pripildžiusiai didžiulę Fleur de Lis salę. Tik šios lietuviškosios, jautriosios visuomenės dėka gauta 1000 dol. pelno.

E. Baltrušaitienė
Madų parodos organizatorė

KAIRIO 'DIAGNOZĖ' NEW YORKE

Brooklyno Vaidintojų Trupė, vadovaujama režisieriaus Vitalio Žukausko, balandžio 25 d. 7 val. vakare, Apreiškimo par. salėje, Brooklyne stato Anatolijaus Kairio "Diagnoze" 3 v. komediją.

Spektaklyje dalyvauja vaidintojai Vida Gintautaitė, Marija Žukauskienė, Tadas Alinskas, Stasys Dėdinas, Stasys Vaškys ir veikalo režisierius Vitalis Žukauskas.

Dekoracijos M. Žukauskienės, o scenos paruošimo darbus atliko Petras Petraitis.

Veikalas savo aktualumu yra lygiai įdomus tiek senesnės, tiek

jaunesnės kartos atstovams, kurie susirūpinę lietuvių išlikimu savo šeimoje bei mišrių šeimų sudarymo problema.

Ritmos Ansamblio pavasarinis balius įvyks gegužės 2 d. 8 v.v. Sopulingosios Dievo Motinos parapijos salėje, Kearny, N.J. Programoje dalyvauja solistai: J. Mackevičiūtė, F. Schirm, J. Majeski, L. Stukas, mišrus, moterų ir vyrų choras. Nuotraukoje ansamblio vadovas muz. A. Kačanauskas su choristais. V. Maželio nuotrauka

Kiek teko patirti veikalu susidomėjimas yra nemažas, nes vaidinimai yra visuomenės mėgstami ir laukiami, kadangi jie New Yorke būna gana retai.

DIRVOJE GALITE ĮSIGYTI AR UŽSISAKYTI ŠIAS NAUJAI PASIRODŽIUSIAS KNYGAS:

Vytautas Alantas — 9 dramų veikalai 5 dol.

Pulgis Andriušis — Purienos po vandeniu — 1.50 dol., kietais virš. — 2 dol.

R. Spalis — Angelai ir nuodėmės — 1.50 dol.

A. Šapoka — Senasis Vilnius — 5 dol.

J. Kralikauskas — Mindaugo nužudymas — 3 dol.

K. Bradūnas — Sidabrinės kamanos — 2 dol.

J. Ignatonis — Lūžiai — 3 dol.

A. Tyruolis — Metų vingiai — 3 dol.

Visa eilė kitų anksčiau pasirodžiusių knygų, albumų, poezijos rinkinių.

Pats skaityk ir kitus
ragink prenumeruoti
DIRVĄ

STASIUI MAIRONIUI

Lietuvoje mirus, jo seseriai, ALTS centro

valdybos narei p. EMILIJAI ČEKIENEI ir

artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Vytautas Abraitis,
Dr. Bronius Nemickas,
Antanas Senikas,
Povilas Ališauskas

Dirvos redakcinės kolegijos narei ir

uoliai bendradarbei p. EMILIJAI ČEKIENEI,

mylimam broliui

STASIUI MAIRONIUI

mirus Lietuvoje, gilią užuojautą reiškia

Dirvos Redakcija
ir
Redakcinė Kolegija

Mylimai Motinai, Uošvei ir Senelei okupuotoje Tėvynėje užmerkus akis amžinam poilsiui

GRAŽINAI, JUOZUI ir LINUI
RAIBIAMS

nuoširdžią užuojautą reiškiamo ir kartu liūdime.

B. D. Mackialai

Los Angeles Dramos Sambūrio nariams

GRAŽINAI ir JUOZUI RAIBIAMS

skausmo valandoje netekus mylimos motinos ir uošvės gilią užuojautą reiškia.

LA Dramos Sambūris

DIRVOS NOVELĖS KONKURSO

PREMIJOS ĮTEIKIMO

IŠKILMĖS- VAKARAS

ĮVYKS

GEGUŽĖS 2 D.,

8 VAL. VAK.

American Legion salėje, 8400 So. Halsted St., Chicagoje.

Programoje: Premijos įteikimas, meninė dalis, vakarienė ir šokiai.

Salė vėsinama. Yra aikštė automobiliams pastatyti.

Staliukus galima jau užsisakyti (iki balandžio 30 d.) pas p. BRONĘ PAPLĖNIENĘ — 5647 So. Wood St., tel. RE 7-8186 (tarp 6-9 val. vak.).

Rengia VILTIES DRAUGIJOS PREMIJOS ĮTEIKIMO
IŠKILMĖMS RENGTI KOMITETAS CHICAGOJE

Akt. ROMAS STAKAUSKAS

Sol. NATALIJA AUKŠTUOLIENĖ